

ЗАКОН ЗА ХРАНИТЕ

Глава първа

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. (1) Този закон урежда:

1. изискванията към безопасността на храните;
2. изискванията при производство, преработка и дистрибуция на храни;
3. изискванията към опаковането, етикетирането, представянето и рекламата на храните;
4. правата и задълженията на бизнес операторите, които произвеждат, преработват и/или дистрибутират храни;
5. изискванията при производството и пускането на пазара на материали и предмети, предназначени за контакт с храни;
6. правата и задълженията на бизнес операторите, които пускат на пазара материали и предмети за контакт с храни;
7. условията и реда за извършване на хранително банкиране и безвъзмездно предоставяне на храни;
8. изискванията при продажба на храни от разстояние;
9. правомощия и задължения на органите за официален контрол при производството, преработката и дистрибуцията на храни;
10. координацията на държавната политика в сектор храни, за гарантиране на устойчивото му развитие;
11. функции и правомощия на професионалните организации на производителите, преработвателите и дистрибуторите на храни;
12. изискванията за работа на помирителната комисия към министъра на земеделието и храните.

(2) Този закон не се прилага за:

1. първичното производство на храни за лична консумация в домакинството;
2. приготвянето и съхраняването на храни в домашни условия, когато храните са за лична консумация в домакинството.

(3) Разпоредбите на този закон не се прилагат за реда за производство, получаване, преработка и търговия с грозде, предназначено за производство на вино, вина, продукти, получени от грозде и вино, плодови вина, оцет, етилов алкохол и дестилати от земеделски произход, както и спиртните напитки, доколкото изброените са предмет на регламентация от Закона за виното и спиртните напитки.

Чл. 2. (1) Законът има за цел да гарантира висока степен на защита на здравето и интересите на потребителите по отношение на храните.

(2) Този закон осигурява прилагането на законодателството на Европейския съюз и националните мерки в областта на храните.

Чл. 3. Държавната политика в областта на безопасността на храните се провежда от министъра на земеделието и храните, министъра на здравеопазването и министъра на икономиката, съгласно правомощията им и в съответствие със Закона за хранителната верига.

Раздел II

Общи изисквания към безопасността на храните

Чл. 4. На пазара се пускат само храни, които отговарят на приложимите към тях изисквания на законодателството в областта на храните.

Чл. 5. Забранява се пускането на пазара на храни, които не са безопасни, или представляват измама с храни, или не отговарят на изискванията на законодателството на Европейския съюз по безопасност на храни.

Чл. 6. Специфичните изисквания към групи храни и конкретни храни, се определят с наредби на Министерския съвет.

Чл. 7. Национални мерки, съгласно изискванията на чл. 1, параграф 2, буква „в“ и чл. 13, параграф 3 - 7 от Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно хигиената на храните (ОВ L 139, 30.4.2004), наричан по-нататък "Регламент (ЕО) № 852/2004", се определят с наредби на министъра на земеделието и храните и министъра на здравеопазването.

Чл. 8. Национални мерки, съгласно изискванията на чл. 1, параграф 3, букви „в“, „г“ и „д“ и чл. 10, параграф 3 - 8 от Регламент (ЕО) № 853/2004 на Европейския Парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно определяне на специфични хигиенни правила за храните от животински произход (ОВ L 139, 30.4.2004), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 853/2004“, се определят с наредби на министъра на земеделието и храните.

Чл. 9. (1) Браншовите организации на производителите, преработвателите и дистрибуторите на храни разработват по подотрасли браншови ръководства за добри производствени, търговски и хигиенни практики на храните и за въвеждане, прилагане и

поддържане на постоянна процедура или процедури, основаващи се на принципите на системата за анализ на опасностите и критични контролни точки (НАССР) при производството, преработката и дистрибуцията на храни.

(2) Ръководствата по ал. 1 се утвърждават от Националния съвет по храните съгласно чл. 113, т. 4.

Раздел III

Изисквания към бизнес операторите

Чл. 10. (1) Бизнес операторите извършват производство, преработка и дистрибуция на храни само в обекти, които отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004.

(2) Бизнес операторите извършват производство, преработка и дистрибуция на храни от животински произход в обхвата на Приложение III на Регламент (ЕО) № 853/2004 само в обекти, които в допълнение на изискванията на ал.1, отговарят и на тези на Регламент (ЕО) № 853/2004.

(3) Обектите по ал. 1 се изграждат, реконструират и въвеждат в експлоатация по реда на чл. 33 от Закона за хранителната верига.

Чл. 11. (1) Бизнес операторите от произвеждат, преработват и дистрибутират храни, които отговарят на общите и специфични изисквания, определени в съответното европейско и национално законодателство.

(2) Министърът на здравеопазването и министърът на земеделието и храните определят с наредби национални мерки относно:

1. изискванията към бизнес операторите, които извършват производство, преработка и дистрибуция на храни, включително към лицата, които осъществяват първично производство и свързани с него дейности;

2. хигиенните изисквания при първичното производство;

3. хигиенните изисквания към обектите за производство, преработка и дистрибуция с храни;

4. условията за производство, преработка и дистрибуция на храни.

Чл. 12. (1) Бизнес операторите, които извършват първично производство на храни от неживотински произход, спазват хигиенните изисквания, посочени в Приложение I на Регламент (ЕО) № 852/2004.

(2) Бизнес операторите, които извършват първично производство на храни от животински произход, в допълнение към изискванията по ал. 1, спазват и специфичните хигиенни изисквания на Регламент (ЕО) № 853/2004.

(3) Бизнес операторите, които извършват производство, преработка и дистрибуция на храни, различни от ал.1, спазват хигиенните изисквания посочени в Приложение II на Регламент (ЕО) № 852/2004.

(4) Бизнес операторите, които извършват производство, преработка и дистрибуция на храни от животински произход, спазват и специфичните хигиенни изисквания на Приложение III на Регламент (ЕО) № 853/2004.

Чл. 13. (1) Бизнес операторите въвеждат, прилагат и поддържат постоянна процедура или процедури, основаващи се на принципите на системата HACCP, съгласно изискванията на чл. 5 на Регламент (ЕО) № 852/2004, включително технологична документация за групите храни, които ще се произвеждат в обекта или национални, утвърдени или браншови стандарти.

(2) Производителите и търговците извършват преглед на системата по ал. 1 и я актуализират в случаите на извършени промени в продукта, процеса като цяло или в който и да е негов етап.

(3) Бизнес операторите спазват изискванията за проследимост, посочени в чл. 18 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 031, 1.2.2002), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 178/2002“.

Чл. 14. (1) Всяко лице, заето в производството, преработката или дистрибуцията на храни, подлежи на предварителни и периодични медицински прегледи по установения за това ред.

(2) Във всеки обект за производство на храни трябва да работи лице, назначено по трудов договор, което:

1. притежава висше или средно специално образование в областта на хранителната промишленост;

2. притежава документ за професионална квалификация по различните специалности от хранително – вкусовата промишленост по Закона за професионалното образование и обучение;

3. притежава висше образование по медицина и/или има образователна степен „Магистър фармацевт“ за обектите, в които се произвеждат хранителни добавки и/или храни със специално предназначение.

(3) Не се изисква назначаване на специалист, ако бизнес операторът отговаря на това условие.

Чл. 15. (1) Бизнес оператор, който извършва производство, преработка и дистрибуция на храни:

1. уведомява писмено директора на съответната областна дирекция по безопасност на храните за спирането на дейността си и последващото ѝ възобновяване;

2. спазва хигиенните изисквания при осъществяване на дейността си;
3. уведомява своевременно органите на официалния контрол за промени на дейността в негов обект;
4. оказва съдействие на органите на официалния контрол при осъществяване на дейността им;
5. използва при извършването на дезинфекция, дезинсекция и дератизация биоциди, разрешени или регистрирани по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
6. представя при поискване от органите на официалния контрол поддържаната от него документация;
7. спазва издадените разпореждания и наложените забрани от органите на официалния контрол;
8. спазва приложимите европейски и национални разпоредби при управление на образуваните отпадъци.

(2) Бизнес оператор, който предполага или установи, че храните, които е произвел, внесъл, преработил, приготвил или разпространил, не отговарят на изискванията за безопасност:

1. незабавно предприема мерки за изтеглянето им от пазара, в случай че храните не се намират под непосредствения му контрол, и информира компетентните органи за това.
2. информира по ясен и ефективен начин потребителите за причините за изтеглянето от пазара, когато е възможно храната вече да е достигнала до потребителя;
3. информира потребителите да върнат вече доставените им храни, когато прилагането на мерките по т. 1 и 2 не е достатъчно за постигането на висока степен на опазване на здравето.

(3) В случаите по ал. 2 бизнес операторът е длъжен да:

1. информира незабавно компетентните органи за предприетите от него мерки;
2. не препяства сътрудничеството на други лица с компетентните органи, насочено към предотвратяване, намаляване или отстраняване на възможния (произтичащия) от храните риск в съответствие с приложимите нормативни актове и процедури;
3. оказва съдействие на компетентните органи за предприетите действия за избягване или намаляване на риска за здравето, който представлява храната, доставена от него;
4. възстанови заплатената от потребителите цена за съответната храна.

Чл. 16. Бизнес оператор, който извършва производство, преработка и дистрибуция на храни от животински произход в допълнение към задълженията по чл. 15, е длъжен:

1. да осигурява на официалния ветеринарен лекар достъп по всяко време до:
  - а) местата, в които се намират животните, предназначени за клане и храните;
  - б) средствата, с които се транспортират животните, предназначени за клане и храните;
2. да уведомява ветеринарните лекари за възникнала опасност за здравето на хората или животните.

Раздел IV

Опаковане, етикетиране и реклама на храните

Чл. 17. (1) За опаковането на храни и за контакт с храни се използват само материали и предмети, включително активни и интелигентни материали и предмети, които отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 1935/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, и за отмяна на Директиви 80/590/ЕИО и 89/109/ЕИО (ОВ L1 338, 13.11.2004), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1935/2004“, на този закон и подзаконовите актове по прилагането му.

(2) Материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, се придружават от декларация за съответствие с приложимите към тях изисквания.

(3) Производителите и търговците на материали и предмети, предназначени за контакт с храни, спазват изискванията по отношение на етикетирането им, определени в Регламент (ЕО) № 1935/2004.

(4) Производителите и търговците на материали и предмети, предназначени за контакт с храни, спазват изискванията по отношение на проследимостта им, определени в Регламент (ЕО) № 1935/2004.

Чл. 18. Министърът на здравеопазването и министърът на околната среда и водите съгласувано с министъра на земеделието и храните определят с наредби:

1. специфичните изисквания към активните и интелигентните материали и предмети, предназначени за контакт с храни;

2. списъка на субстанциите, разрешени за използване при производство на материали и предмети за контакт с храни, критериите за тяхната чистота и специфичните условия за използването на субстанциите и/или материалите и предметите, в които те се използват;

3. списъци на разрешените субстанции, вложени в активни или интелигентни материали и предмети за контакт с храни, на активните или интелигентните материали и предмети и при необходимост - специфичните условия за използване на тези субстанции и/или материалите и предметите, в които са вложени;

4. допустимите граници на специфична и обща миграция на съставки от материалите и предметите във или върху храните, с които те влизат в контакт;

5. основните правила за осигуряване на съответствието, за извършване на контрол на материалите и предметите, влизащи в контакт с храни, и на субстанциите, от които са направени, както и правилата, свързани с вземането на проби и методите за анализ;

6. изискванията за етиктиране.

(2) Пускането на пазара и употребата на субстанции, различни от определените в списъците по ал. 1, т. 2 и 3, се извършва само след оценка и получаване на разрешение по реда на Регламент (ЕО) № 1935/2004.

(3) За получаване на разрешение за включване в списъците по ал. 1, т. 2 и 3 лицето, което желае да пусне на пазара нова субстанция, подава писмено заявление в Министерство на здравеопазването.

(4) Заявлението по ал. 3 съдържа:

1. данни за заявителя:

а) име, единен граждански номер и постоянен адрес - за физическите лица;

б) наименование, седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК - за едноличните търговци и юридическите лица;

2. техническо досие, съдържащо информация в съответствие с Ръководството за оценка на безопасността на субстанциите на Европейския орган по безопасност на храните;

3. обобщение на техническото досие.

(5) В 14-дневен срок от получаване на заявлението Министерството на здравеопазването уведомява писмено заявителя за това и посочва датата на получаването му.

(6) Министерството на здравеопазването незабавно изпраща за становище заявлението по ал. 4, както и всяка друга допълнителна информация, предоставена от заявителя, на Европейския орган по безопасност на храните в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1935/2004.

(7) Издаването, изменението, временното прекратяване и отнемането на разрешение се извършват по реда, предвиден в Регламент (ЕО) № 1935/2004.

(8) Министерството на здравеопазването уведомява писмено Министерството на земеделието и храните за подадените заявления по ал. 3.

Чл. 19. (1) Бизнес операторите, които произвеждат, преработват и търгуват храни са длъжни да предлагат на потребителите в страната храни, етикетирани в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 22.11.2011), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 1169/2011“, този закон и подзаконовите актове по прилагането му.

(2) В съответствие с чл. 15, параграф 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 информацията за храните, предлагани на територията на Република България, включително и тази на етикета, се представя на български език.

(3) Предоставяне на задължителна информация за предварително опакована храна на български език, посредством допълнително облепване на вече етикетирани продукт по начин, и/или с информация различна от първоначалното етикетирание и/или който прикрива каквато и да е част от първоначалното етикетирание е забранено.

(4) Изключение от изискването по ал. 3 се допуска при повторно етикетирание на храни от отговорния за предоставянето на информацията за храните бизнес оператор, определен съгласно чл. 8, пар. 1 на Регламент (ЕС) № 1169/2011:

1. при изпълнение на мерки, определени от контролните органи;

2. за храните за специални медицински цели и заместителите на целодневния хранителен прием за регулиране на телесното тегло, попадащи в обхвата на Регламент

(ЕС) № 609/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 година относно храните, предназначени за кърмачета и малки деца, храните за специални медицински цели и заместителите на целодневния хранителен прием за регулиране на телесното тегло и за отмяна на Директива 92/52/ЕИО на Съвета, директиви 96/8/ЕО, 1999/21/ЕО, 2006/125/ЕО и 2006/141/ЕО на Комисията, Директива 2009/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и регламенти (ЕО) № 41/2009 и (ЕО) № 953/2009 на Комисията (ОВ L 181, 29.6.2013), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 609/2013“;

3. за хранителните добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване.

(5) В случаите по ал. 4 задължителната информация на български език трябва да бъде представена при спазване на всички приложими нормативни изисквания, а лицето, извършило повторното етикетирание, носи отговорността за информацията за храната по смисъла на чл. 8, параграф 1 на Регламент (ЕС) № 1169/2011. Допълнително представената информация за храните трябва да съдържа данните на отговорния за предоставянето ѝ бизнес оператор по чл. 9, параграф 1, буква “з” от същия регламент.

(6) При предлагане на охладено предварително неупаковано месо в обекти за търговия на дребно, то се поставя на обособени за целта места, със задължително предоставяне на следната писмена информация:

1. вид на месото с изрично посочване на понятието „охладено“;
2. страна на произход или място на произход;
3. дата на месодобив и срок на годност.

(7) Министерският съвет определя с наредба изискванията за предоставянето на информация за храните на потребителите.

Чл. 20. (1) Хранителните и здравните претенции и условията за предявяването им се определят съгласно Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година относно хранителни и здравни претенции за храните (ОВ L 404, 30.12.2006), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1924/2006“.

(2) Заявление за получаване на разрешение за включване на претенцията в списъка на разрешените претенции, съгласно чл. 15 от Регламент (ЕО) № 1924/2006, се подава писмено в Министерството на здравеопазването.

Чл. 21. (1) Използването на генерични обозначения на храни се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) № 907/2013 на Комисията от 20 септември 2013 година за определяне на правила относно заявленията във връзка с използването на генерични обозначения (наименования) (ОВ L 251, 21.09.2013 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 907/2013“.

(2) Заявление за използването на дадено генерично обозначение се подава писмено в министерство на здравеопазването.

Чл. 22. Забранява се рекламирането на генетично модифицирани храни чрез реклами или други форми на търговски съобщения, в които като изпълнители участват деца или които представят деца, употребяващи тези храни, и/или са предназначени за детска аудитория.

Глава втора

Изисквания при производство, преработка и дистрибуция на храни

Раздел I

Регистрация и одобрение на обектите за производство, преработка и дистрибуция на храни

Чл. 23. Производство, преработка или дистрибуция на храни се извършва след регистрация или одобрение по реда на този закон и вписване в регистър.

Чл. 24. (1) Компетентни органи за регистрация по този раздел са:

1. областните дирекции по безопасност на храните по местонахождение на обекта - за производство, преработка и дистрибуция на храни, с изключение на обектите по т. 1.

2. регионалните здравни инспекции по местонахождение на обекта - за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;

(2) Компетентни органи за одобрение по чл. 31 са областните дирекции по безопасност на храните по местонахождение на обекта.

Чл. 25. Специализираните ведомствени структури към Министерство на вътрешните работи, Министерство на отбраната и Министерство на правосъдието извършват одобрение или регистрация на обектите за производство, преработка и дистрибуция на храни в подведомствените им обекти със специален пропускателен режим.

Чл. 26. (1) За регистрация на обектите за производство, преработка и дистрибуция на храни в обхвата на Регламент (ЕО) № 852/2004, бизнес операторите подават до директора на областната дирекция по безопасност на храните, съответно регионалната здравна инспекция по местонахождение на обекта:

1. заявление по образец;

2. копие от разрешение за ползване по Закона за устройство на територията (ЗУТ) - за обекти, които представляват строежи от I, II и III категория или удостоверение за въвеждане в експлоатация по ЗУТ – за обекти, които представляват строежи от IV и V категория или разрешение за поставяне или разрешение за строеж, издадено по реда и условията, определени от органите на местното самоуправление – за временни преместваеми или открити обекти;

3. документ за платена такса.

(2) Бизнес оператор, регистриран или одобрен от компетентен орган на друга държава членка, който извършва вътрешнообщностни доставки на територията на Република България, изискваща регистрация по този закон, подава информация до Българската агенция по безопасност на храните, съответно до регионалната здравна инспекция, за компетентния орган, който е извършил съответната регистрация или одобрение.

(3) Заявлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес на бизнес оператора, съответно седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на държавата;

2. вид и адрес на обекта;

3. видовете дейности, извършвани в обекта и свързаните с тях дейности, когато е приложимо;

4. списък на групите храни, които ще се произвеждат, преработват или дистрибутират в обекта, включително техните подгрупи храни;

5. брой и адреси на извършване на дейност от подвижните, временни, преместваеми или открити обекти, автомати, използвани за целите на приготвяне, търговия или транспортиране на храни, ако е приложимо;

6. информация за вида водоснабдяване в обекта и за начина на отвеждане на отпадъчни води;

7. описание на начина на търговия от разстояние и на средствата за комуникация, които ще се използват за търговия с храни от разстояние, съдържащо информацията по чл. 64, ал. 2, когато е приложимо;

8. данни за производствения капацитет – за обекти за производство, преработка и обработка на храни или данни за складов капацитет – за обекти за търговия;

9. брой, вид и регистрационен номер на превозните средства, собствени или наети, които ще се използват при дистрибуцията или транспортиране на храни;

10. дата на започване на дейността, която не може да бъде по-рано от 14 дни от подаване на заявлението;

11. деклариране на влагането или невлагането на съставки и добавки в храната, както и компоненти на дадена съставка, и вещества, които присъстват в крайния продукт, макар и в променена форма, произведени от генетично модифицирани организми (ГМО), при производство на храни в обекта. Декларация не се изисква за търговците, включително заведенията за обществено хранене;

12. дали бизнес операторът ще предлага продукти от биологично производство, като ползва дерогация по смисъла на чл. 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 година относно биологичното производство и етикетването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91.

13. за изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004;

14. деклариране, че следните документи са на разположение на компетентния орган за проверка в обекта по регистрация:

а) копие от заповед за регистрация на превозното средство, използвано за транспорт на храни, съгласно чл. 51, ал. 1 и ал. 2, когато е приложимо;

б) разработен проект на система за управление на безопасността на храните съизмерима с вида и размера на производство, която включва добри практики за производство, преработка и/или търговия с храни или процедури, основани на принципите на системата HACCP, съгласно чл. 5 на Регламент (ЕО) № 852/2004, включително технологична документация за групите храни, които ще се произвеждат в обекта или национални, утвърдени или браншови стандарти; За бизнес оператори, извършващи само транспортна дейност или дистрибуция на храни от наети складови площи и за търговия на храни от разстояние се изисква само план за осигуряване на проследимост.

(4) Информацията по ал. 3, т. 12 не се изисква за производителите и преработвателите, както и заведенията за обществено хранене.

(5) Когато бизнес операторът извършва само транспорт на храни, към заявлението се прилагат документите по ал. 1, т. 1 и 3, ал. 3, т. 1, 4, 9, 10, 13 и 14, както и копие от регистрационния талон на превозното средство, а когато заявителят не е собственик - документ, удостоверяващ правото на ползване върху превозното средство.

(6) Когато бизнес операторът извършва само дистрибуция на храни от наети складови площи от обекти, вече регистрирани или одобрени по реда на този закон, към заявлението се прилагат документите по ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3, т. 1, и 4, 9 и 14, буква "б", както и ветеринарен одобрителен номер на обекта и копие от договора за наем.

(7) Заявлението по ал. 1 се проверява и при установяване на нередовности в срок от 3 работни дни директорът на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция уведомява писмено заявителя и определя срок за отстраняването им, през който срокът по ал. 3, т. 10 спира да тече, но за не повече от 6 месеца.

(8) В срок от 3 работни дни от подаване на заявлението, отстраняване на нередовностите или от изтичане на срока за отстраняването им, директорът на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция:

1. вписва обекта в регистъра по чл. 28 за заявените дейности за производство и/или дистрибуция с храни само ако заявителят е доказал, че обектът отговаря на нормативните изисквания. Действието на регистрацията е безсрочно;

2. издава заповед за пълен или частичен отказ за регистрация при неотстраняване на нередовностите в срока по ал. 7. Отказът се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) В 30-дневен срок от вписването по ал. 8, т. 1 за обектите за производство на храни и 60-дневен срок за обектите за дистрибуция с храни, комисия, назначена със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция, извършва проверка на място за съответствие на обекта с нормативните изисквания.

(10) Разпоредбата на ал.9 не се прилага за бизнес оператори, извършващи само дистрибуция на храни от наети складови площи от обекти, вече регистрирани по реда на този закон или транспортна дейност.

(11) При констатиране на несъответствие с нормативните изисквания по време на проверката по ал. 9, в зависимост от тежестта на нарушенията, се издава предписание или заповед за спиране дейността на обекта и се определя подходящ срок за привеждане в съответствие. Срокът за привеждане в съответствие не може да е по-дълъг от 3 месеца от датата на връчване на предписанието.

(12) В срок от три работни дни от извършване на проверката по ал. 9, съответно на проверка за изпълнение на предписанията по ал. 11, комисията представя на директора на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция констативен протокол със становище за:

1. степента на съответствие на обекта с нормативните изисквания;
2. възстановяване на дейността на обекта;
3. заличаване на регистрацията на обекта.

(13) Директорът на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция, издава заповед за възстановяване дейността или заличаване на регистрацията на обекта. Заповедта се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(14) В срок до три работни дни от настъпване на промяна в обстоятелства, които подлежат на вписване по чл. 28, ал. 1, т. 1, 4, 5 и 6, бизнес операторът уведомява писмено директора на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция и прилага документи, удостоверяващи промяната.

(15) В 7-дневен срок от уведомяването по ал. 14, както и при промяна в името или наименованието на вписан бизнес оператор, директорът на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция, вписва промяната в регистъра.

(16) В случаите на промяна на адреса на обекта, вида и обхвата на дейността му, както и при смяна на бизнес оператора с прекъсване на дейността в обекта, се извършва нова регистрация.

(17) В случаите на смяна на бизнес оператора без прекъсване и промени в дейността на обекта, декларирани от праводателя и правоприемника, се извършва промяна на обстоятелства по реда на ал. 14.

Чл. 27. (1) Директорът на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция, издава заповед за заличаване на регистрацията при:

1. промяна на дейността на обекта, в дейност извън обхвата на закона;
2. груби или системни нарушения на изискванията на закона;
3. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;

4. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 5 и 6 от Закона за хранителната верига;

5. спиране на дейността на обекта за повече от 1 месец, считано от деня на констатирането;

6. по искане на бизнес оператора;

7. заличаване от Търговския регистър на бизнес оператора;

8. в случаите на чл. 29, ал. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването по ал. 1, т. 1 - 4 не спира изпълнението.

Чл. 28. (1) Областните дирекции по безопасност на храните, съответно регионалните здравни инспекции водят регистри на обектите и бизнес операторите под техен контрол, в които се вписват:

1. име или наименование, код по БУЛСТАТ/ЕИК и адрес на бизнес оператора по чл. 26, ал. 1, 2, 5 и 6;

2. вид и адрес на обекта, под контрол на бизнес оператора;

3. вид на дейността на обекта или на бизнес оператора по чл. 26, ал. 5 и 6;

4. групи храни, които се произвеждат, преработват или дистрибутират, с включени подгрупи храни;

5. информацията по чл. 26, ал. 3, т. 5, 9, 11 и 12;

6. вид и данни на средствата за търговия от разстояние;

7. регистрационен номер на обекта;

8. дата на започване на дейността;

9. дата, срок и основание за временно спиране на дейността;

10. забележки.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа публичен национален регистър на обектите по чл. 26, ал. 1 и бизнес операторите по чл. 26, ал. 2 и 5, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните.

(3) Министерството на здравеопазването поддържа публичен национален регистър на обектите за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, който съдържа данните от регистрите на регионалните здравни инспекции и се актуализира незабавно.

Чл. 29. (1) Бизнес оператор по чл. 26, ал. 1 подава уведомление до компетентния орган в 7-дневен срок след спиране на дейността на регистриран обект, като се посочва периода на спиране. При възобновяване на дейността уведомлението се подава в деня на настъпване на промяната. Промените се вписват в съответния регистър в срок от 3 работни дни от заявяването им.

(2) При промяна на периода на спиране на дейността на обекта бизнес операторът подава ново уведомление до компетентния орган.

(3) Ако бизнес операторът не е възобновил дейността на обекта в посочения в уведомлението период, регистрацията се заличава със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция.

(4) Заповедта по ал. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 30. (1) Аптеките, които извършват търговия на дребно с хранителни добавки, диетични храни за специални медицински цели, храни за кърмачета и преходни храни, подлежат на контрол по реда този закон.

(2) Изпълнителната агенция по лекарствата, съответно регионалните здравни инспекции уведомяват ежемесечно до 10-то число областната дирекция по безопасност на храните по местонахождение на съответната аптека и дрогерия за регистрираните през предходния месец аптеки и дрогерии, в които се извършва търговия на дребно с хранителни добавки, диетични храни за специални медицински цели, храни за кърмачета и преходни храни.

(3) Аптеките и дрогериите по ал.1 се вписват служебно в регистрите по чл. 28.

Чл. 31. (1) За одобрение на обектите за производство, преработка и дистрибуция на храни, в обхвата на Регламент (ЕО) № 853/2004, бизнес операторите подават до директора на областната дирекция по безопасност на храните по местонахождение на обекта:

1. заявление по образец;

2. копие от разрешение за ползване по ЗУТ - за обекти, които представляват строежи от I, II и III категория или удостоверение за експлоатация по ЗУТ – за обекти, които представляват строежи от IV и V категория;

3. документите по чл. 53, ал. 1, в случаите на чл. 51, ал. 1 и ал. 2;

4. документ за платена такса.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес на бизнес оператора или негов законен представител, съответно седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на държавата;

2. вид и адрес на обекта;

3. видовете дейности, извършвани в обекта и свързаните с тях дейности, когато е приложимо;

4. списък на групите храни, които ще се произвеждат, преработват или търгуват в обекта, включително техните подгрупи;

5. информация за вида водоснабдяване в обекта и за начина на отвеждане на отпадъчни води;

6. данни за производствения капацитет – за обекти за производство и преработка на храни.

7. описание на начина на търговия от разстояние и на средството за комуникация, които ще се използват за търговия с храни от разстояние, съдържащо информацията по чл. 64, ал. 2, когато е приложимо;

8. брой и вид на транспортните средства, собствени или наети, които ще се използват за транспортиране на храни;

9. деклариране на влагането или невлагането на съставки и добавки в храната, както и компоненти на дадена съставка, и вещества, които присъстват в крайния продукт, макар и в променена форма, произведени от ГМО, при производство на храни в обекта. Декларация не се изисква за търговците, включително заведенията за обществено хранене;

10. деклариране изпълнението на изискванията по чл. 10, чл. 12 и чл. 14;

11 деклариране, че следните документи са на разположение на компетентния орган за проверка в обекта по одобрение:

а) копие от заповед за регистрация на превозното средство, използвано за транспорт на храни, съгласно чл. 51, ал. 1 и ал. 2, когато е приложимо;

б) разработен проект на система за управление на безопасността на храните, съизмерима с вида и размера на производство, която включва добри практики за производство и/или търговия с храни или процедури, основани на принципите на HACCP, съгласно чл. 5 на Регламент (ЕС) № 852/2004;

в) технологична документация за групите храни, които ще се произвеждат в обекта или национални, утвърдени или браншови стандарти;

(3) Документите по ал. 1 се проверяват и в случай на нередовности в 7-дневен срок писмено се уведомява заявителя и се определя срок за отстраняването им, който не може да бъде повече от 6 месеца.

(4) При неотстраняване на нередовностите в определения по реда на ал. 3 срок, директорът на областната дирекция по безопасност на храните издава заповед за отказ за одобрение. Отказът се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) В 30-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на нередовностите по ал. 3 директорът на областната дирекция по безопасност на храните определя комисия, която извършва проверка на място за съответствие на обекта с изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 и Регламент (ЕО) № 853/2004.

(6) При констатиране на несъответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 и Регламент (ЕО) № 853/2004, комисията по ал. 5 издава предписание и определя подходящ срок за привеждане на обекта в съответствие.

(7) В срок от 3 работни дни от извършване на проверката или след привеждане на обекта в съответствие с предписанието по ал. 6, комисията представя на директора на областната дирекция по безопасност на храните констативен протокол със становище за:

1. одобрение;

2. временно одобрение, когато обектът отговаря само на изискванията за инфраструктура и оборудване;

3. отказ за одобрение.

(8) В 5-дневен срок от представянето на становището по ал. 7 директорът на областната дирекция по безопасност на храните:

1. вписва обекта в регистъра по чл. 33, ал.1 и издава удостоверение за пълно одобрение;

2. вписва обекта в регистъра по чл. 33, ал.1 и издава удостоверение за временно одобрение за срок от три месеца;

3. издава заповед за отказ за одобрение.

(9) Заповедта по ал. 8, т. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(10) При привеждане на обекта в пълно съответствие с определените изисквания за съответната дейност, но не по-късно от 14 дни преди изтичането на срока на удостоверението по ал. 8, т. 2, бизнес операторът писмено уведомява директора на областната дирекция по безопасност на храните за изпълнението на изискванията за упражняваната от него дейност.

(11) В 5-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 10 комисията по ал. 5 извършва последваща проверка на обекта.

(12) В срок от 3 работни дни от извършване на проверката по ал. 11 комисията представя на директора на областната дирекция по безопасност на храните констативен протокол със становище за:

1. пълно одобрение;

2. удължаване на временното одобрение по ал. 8, т. 2 за максимален период от три месеца;

3. отказ за удължаване на временното одобрение по ал. 8, т. 2.

(13) В 5-дневен срок от представянето на становището по ал. 12 директорът на областната дирекция по безопасност на храните издава:

1. удостоверение за удължаване на временното одобрение;

2. удостоверение за пълно одобрение;

3. заповед за отказ за одобрение.

(14) Заповедта по ал. 13, т. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(15) В 10-дневен срок преди изтичането на срока на удостоверението по ал. 13, т. 1 комисията по ал. 5 извършва последваща проверка на обекта и представя на директора на областната дирекция по безопасност на храните констативен протокол със становище за:

1. одобрение;

2. отказ за одобрение.

(16) В 10-дневен срок от представянето на становището по ал. 15 директорът на областната дирекция по безопасност на храните издава:

1. удостоверение за одобрение. Действието на одобрението е безсрочно;
2. заповед за отказ за удължаване на временното одобрение.

(17) Заповедта по ал. 16, т. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(18) При промяна на обстоятелства, които подлежат на вписване по чл. 33, ал. 1, т. 2 - б, в деня на настъпване на промяната бизнес операторът уведомява писмено директора на областната дирекция по безопасност на храните и прилага документи, които я удостоверяват.

(19) В 7-дневен срок от уведомяването за промяна на името или наименованието на бизнес оператора и информацията по чл. 33, ал. 1, т. 2, директорът на областната дирекция по безопасност на храните вписва промяната в регистъра и удостоверението за одобрение се преиздава.

(20) В случаите на промяна на адреса на обекта, вида и обхвата на дейността му, както и при смяна на бизнес оператора с прекъсване на дейността в обекта, се извършва ново одобрение по реда на ал. 1 - 17.

(21) В случаите на смяна на бизнес оператора без прекъсване и промяна в дейността на обекта, декларирани от праводателя и правоприемника, се извършва промяна на обстоятелства по реда на ал. 19.

Чл. 32. (1) Директорът на областната дирекция по безопасност на храните обезсилва удостоверението за одобрение и издава заповед за заличаване на регистрацията при:

1. промяна на дейността на обекта, в дейност извън обхвата на закона;
2. груби или системни нарушения на изискванията на закона;
3. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;
4. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 5 и 6 от Закона за хранителната верига;
5. спиране на дейността на обекта за повече от 1 месец, считано от деня на констатирането;
6. по искане на бизнес оператора;
7. заличаване от Търговския регистър на бизнес оператора;
8. в случаите на чл. 26, ал. 12, т. 3, ал. 16, чл. 29, ал. 3 и чл. 34, ал. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването по ал. 1, т. 1 - 4 не спира изпълнението.

(3) В случаите, когато има заличаване по чл. 26, ал. 1, т. 2 - 4 или чл. 32, ал. 1, т. 2-4, бизнес операторът не може да получава повторно регистрацията или одобрение за дейност в обхвата на този закон.

(4) В случаите, когато има заличаване поради груби нарушения на изискванията на този закон, обектът не може да получи повторно регистрацията или одобрение за същата дейност за периода на непосредствена опасност за здравето на хората, животните или замърсяването на околната среда.

Чл. 33. (1) Областните дирекции по безопасност на храните водят регистри на обектите по чл. 31, в които се вписват:

1. номер и дата на издаденото удостоверение за одобрение на обекта;
2. име или наименование на бизнес оператора, код по БУЛСТАТ/ЕИК и адрес на бизнес оператора по чл. 31, ал. 1;
3. вид и адрес на обекта;
4. вид на дейността на обекта;
5. групи храни, които се произвеждат, преработват или дистрибутират в обекта, с включен асортимент;
6. информацията по чл. 31, ал. 2, т. 9;
7. вид и данни на средствата за търговия от разстояние;
8. брой и вид на транспортните средства, собствени или наети, които ще се използват при дистрибуцията или транспортиране на храни;
9. ветеринарен одобрителен номер на обекта;
10. дата, срок и основание за временно спиране на дейността;
11. забележки.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа публичен национален регистър на обектите по чл. 31, ал. 1, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 34. (1) Бизнес оператор по чл. 31, ал. 1 подава уведомление до компетентния орган в 7-дневен срок след спиране на дейността на одобрен обект, като посочва периода на спиране. При възобновяване на дейността уведомлението се подава в деня на настъпване на промяната. Промените се вписват в регистъра в срок от 3 работни дни от заявяването им.

(2) При промяна на периода на спиране на дейността на обекта бизнес операторът подава ново уведомление до компетентния орган.

(3) Ако бизнес операторът не е възобновил дейността на обекта в посочения в уведомлението период, регистрацията се заличава със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните.

(4) Заповедта по ал. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 35. (1) За регистрация на обектите за комбинирано производство на бутилирани натурални минерални, изворни и/или трапезни води и други безалкохолни напитки бизнес операторите подават заявление и документи, съгласно чл. 26, ал. 1 и ал. 3, до директора на областната дирекция по безопасност на храните по местонахождението на обекта.

(2) Областната дирекция по безопасност на храните предоставя на съответната регионална здравна инспекция копие от заявлението и придружаващите го документи не по-късно от 24 часа след получаването им.

(3) Заявлението по ал. 1 се проверява от компетентните органи по ал. 2 и в случай на непълноти и/или неточности в 7-дневен срок заявителят се уведомява писмено и се определя срок за отстраняването им.

(4) В 30-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на нередовностите по ал. 3 директорът на областната дирекция по безопасност на храните и директорът на регионалната здравна инспекция назначават съвместна комисия, която в срок от 3 работни дни извършва проверка на място. При констатиране на несъответствие с нормативните изисквания по време на проверка се издава предписание и се определя подходящ срок за привеждане в съответствие.

(5) В срок от 3 работни дни от извършване на проверката или след привеждане на обекта в съответствие с предписанието по ал. 4 комисията представя на директора на съответния орган констативен протокол и становище с предложение за:

1. регистрация;
2. отказ за регистрация за част или целия заявен обхват на дейност.

(6) В 5-дневен срок от представянето на становището по ал. 5, директорът на съответния орган:

1. вписва обекта в регистъра по чл. 28 за заявените дейности, само ако операторът е доказал съответствие с всички приложими към дейността изисквания. Действието на регистрацията е безсрочно.

2. издава заповед за пълн или частичен отказ за регистрация.

(7) Заповедта по ал. 6, т. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(8) Компетентният орган, извършил регистрацията по ал. 3, т. 1 или ал. 6, т. 1, уведомява в 3-дневен срок другия компетентен орган, който вписва служебно обекта в регистъра по чл. 28, ал. 1.

(9) В случаите на започване на производство на други безалкохолни напитки от обект за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и/или трапезни води или обратно или на промяна на групите храни, които обектът ще произвежда, преработва или дистрибутира, както и при промяна в дейността на обекта, се извършва нова регистрация по реда на ал. 1 - 8.

(10) В срок до три работни дни от настъпване на промяна в обстоятелства, които подлежат на вписване по чл. 26, ал. 3, т. 1, 5, 6, 7, 9, 11 и 12, бизнес операторите уведомяват писмено директора на областната дирекция по безопасност на храните, съответно на регионалната здравна инспекция и прилагат документи, удостоверяващи промяната.

(11) В 7-дневен срок от уведомяването за промяна по ал. 10, както и в името или наименованието на вписан бизнес оператор директорът на областната дирекция по безопасност на храните, съответно директорът на регионалната здравна инспекция вписва промяната в регистъра.

(12) В случаите на промяна на адреса на обекта и вида и обхвата на дейността му, както и при смяна на бизнес оператора, с прекъсване на дейността в обекта се извършва нова регистрация по реда на чл. 26.

(13) В случаите на смяна на бизнес оператора без прекъсване и промени в дейността на обекта, декларирани от праводателя и правоприемника, се извършва промяна на обстоятелства по реда на ал. 10.

Чл. 36. Министърът на земеделието и храните и/или министърът на здравеопазването, в обхвата на своята компетентност информират Европейската комисия и другите държави членки за регистрацията и одобрението на обектите за производство, преработка и дистрибуция на храни по този раздел.

Чл. 37. (1) Първични продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, букви „в“, „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004 могат да се доставят до краен потребител и/или до местни обекти за търговия на дребно от животновъдни/земеделски обекти, на които земеделският стопанин, извършващ доставката е ползвател, наемател или собственик.

(2) Производството на първични продукти, предназначени за директни доставки по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и по чл. 1, параграф 3, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 853/2004, се извършва при спазване на изискванията на Приложение I, Част А на Регламент (ЕО) № 852/2004 от обекти, регистрирани по съответния законов ред.

(3) Производството на продуктите от животински произход, предназначени за директни доставки по чл. 1, параграф 3, букви „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004, се извършва при спазване на изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004.

Чл. 38. (1) Директни доставки на продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, букви „в“, „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004 могат да извършват бизнес оператори, вписани в публичен регистър на производителите, извършващи директни доставки на малки количества първични продукти, поддържан от областната дирекция по безопасност на храните по местонахождение на земеделския и/или животновъдния обект или на ловностопанския район (обекта на добив на първичните продукти).

(2) Доставките се извършват в административната област по вписване и една съседна административна област. Това ограничение не се отнася за доставките на пчелен мед и отстрелян едър и дребен дивеч или месо от едър и дребен дивеч.

(3) За вписване в регистъра по ал. 1, бизнес операторите подават заявление до директора на областната дирекция по безопасност на храните което съдържа:

1. име и адрес на лицето, съответно наименование, седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на страната;

2. местонахождение, адрес и номер на обекта за добив на първичните продукти;

3. наименование на продуктите;

4. съседната административна област, в която ще бъдат доставяни първичните продукти.

(4) За вписване в списъка по ал. 1 бизнес операторите по чл. 1, параграф 3, буква "д" на Регламент (ЕО) № 853/2004 подават до директора на областната дирекция по безопасност на храните заявление, което съдържа:

1. списъци на ловните сдружения, съдържащи наименование на сдружението, местонахождение и площ на ловностопанския район и имената на ловците, членуващи в него;

2. решение за избор на председател и ръководство на сдружението;

3. местонахождение и капацитет на пункта за обработка на дивеч;

4. отговорните лица за хигиената и поддръжката на пункта за обработка на дивеч и правила за организацията на дейността в пункта;

5. вида на дивеча, от който ще се добива месото;

6. договор за наем или документ за ползване на пункта;

7. съседната административна област, в която ще бъдат доставяни храните.

(5) Директорът на областната дирекция по безопасност на храните вписва бизнес операторите в списъка по ал. 1:

1. в 7-дневен срок от подаване на заявлението, при извършване на директни доставки на първични продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, буква "в" на Регламент (ЕО) № 853/2004, с изключение на сурово мляко;

2. в 10-дневен срок от подаване на заявлението и след проверка на място, при извършване на директни доставки на сурово мляко и продуктите по чл. 1, параграф. 3, букви „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004.

(6) Регистърът по ал. 1 съдържа данните по ал. 3 и ал. 4, т. 3 и 5, наименование на ловните сдружения и местонахождение на ловностопанския район, както и номер и дата на издаденото удостоверение за вписване.

(7) Българската агенция по безопасност на храните поддържа публичен регистър на бизнес операторите по ал. 1, който съдържа данните от регистрите на всички областната дирекция по безопасност на храните. Регистърът се публикува на интернет страницата на Българската агенция по безопасност на храните.

Чл. 39. (1) Обработка и/или преработка на първични продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 853/2004, с изключение на сурово мляко се извършва в местни обекти за търговия на дребно, отговарящи на изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 и регистрирани по реда на чл. 26.

(2) В местни обекти за търговия на дребно, отговарящи на изискванията на Регламент (ЕО) № 852/2004 и одобрени по реда на чл. 26 се извършва обработка и/или преработка на първични продукти:

1. птици и лагоморфни;
2. сурово мляко, произведено в собствената ферма, отговарящо на изискванията на Приложение III, секция IX, Глава II, т. 3 от Регламент (ЕО) № 853/2004;
3. месо от домашни двукопитни животни, птици, зайци и щрауси, отгледани в собствената ферма, заклани в кланнични пунктове.

(3) Преработените продукти по ал. 1 и 2 могат да се доставят на краен потребител и/или до други обекти за търговия на дребно като странична, локална и ограничена дейност в административната област по вписване и една съседна административна област.

(4) Ползватели, наематели или собственици на обектите по ал. 1 и 2 са земеделци или фермери или техни сдружения, които произвеждат първичните продукти и са вписани в регистъра по чл. 38, ал. 1.

(5) Бизнес операторите, извършващи обработка/преработка на храни в обектите по ал. 1 и 2, подават заявление за регистрация/одобрение до директора на областната дирекция по безопасност на храните по местонахождение на обекта, което съдържа информацията по чл. 26, ал. 3 (за регистрация) или чл. 31, ал. 2 (за одобрение). Заявителят посочва също съседната административна област, в която ще доставя храните, вид, адрес и регистрационен номер животновъдния обект, от който произхождат първичните продукти и прилага:

1. документите по чл. 26, ал. 1, т. 3, 4, 5 и 6, съответно чл. 31, ал. 1, т. 3, 5, 6 и 7 или
2. копие от заверена регистрационна карта за земеделски стопанин, придружена от анкетните карти с анкетните формуляри.

Чл. 40. Обектите за търговия на дребно, получили регистрация или одобрение по чл. 39, се вписват от съответната областна дирекция по безопасност на храните в регистъра по чл. 28 в самостоятелно обособена група, като се вписва и информацията по чл. 39, ал. 2.

Чл. 41. Регистрацията се заличава или одбренето се обезсилва със заповед на съответния директор при случаите и по реда на чл. 27, съответно чл. 32 и се предприемат действия по чл. 33, ал. 3 и 4.

Чл. 42. Специфичните изисквания към директните доставки на първични продукти по чл. 37, ал. 1 и обработката и/или преработката им се определят с наредби на министъра на земеделието и храните.

Раздел II

Регистрация на обекти за производство и търговия на едро с материали и предмети, предназначени за контакт с храни

Чл. 43. (1) Производство и търговия на едро на материали и предмети, предназначени за контакт с храни се извършва след регистрация по реда на този закон.

(2) Компетентни органи за регистрация по този раздел са областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 44. (1) За регистрация на обектите за производство и търговия на едро на материали и предмети, предназначени за контакт с храни, производителите и търговците подават до директора на областната дирекция по безопасност на храните по местонахождение на обекта:

1. заявление по образец;

2. копие от разрешение за ползване по ЗУТ за обекти, които представляват строежи от I, II и III категория или удостоверение за експлоатация по ЗУТ за обекти, които представляват строежи от IV и V категория;

3. документ за платена такса.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес, съответно седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на държавата;

2. вид и адрес на обекта;

3. вид на дейността, извършвана в обекта за производство на материали и предмети, предназначени за контакт с храни;

4. дата на започване на дейността, която не може да бъде по-рано от 14 дни от подаване на заявлението;

5. деклариране, че са изпълнени изискванията на Регламент (ЕО) № 1935/2004 и законодателството, което определя специфичните изисквания към определени групи материали и предмети за контакт с храни;

6. деклариране, че добрите производствени практики, съгласно Регламент (ЕО) № 2023/2006 на Комисията от 22 декември 2006 година относно добра производствена практика за материали и предмети, предназначени за контакт с храни (ОВ, L 384, 29.12.2006), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 2023/2006“, са на разположение на компетентния орган за проверка в обекта.

(3) Заявлението по ал. 1 се проверява и в случай на нередовности в срок от 3 работни дни писмено се уведомява заявителя и се определя срок за отстраняването им, през който срокът по т.4 спира да тече, но за не повече от 6 месеца.

(4) В срок от 3 работни дни от подаване на заявлението, от отстраняване на нередовностите или от изтичане на срока за отстраняването им, директорът на областната дирекция по безопасност на храните:

1. вписва обекта в регистъра по чл. 47, ал. 1 за заявените дейности за производство и/или търговия с материали и предмети, предназначени за контакт с храни, ако производителят или търговецът е доказал, че обектът отговаря на нормативните изисквания. Действието на регистрацията е безсрочно;

2. издава заповед за пълен или частичен отказ за регистрацията при неотстраняване на нередовностите в срока по ал. 3.

(5) Заповедта по ал. 4, т. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) В 30-дневен срок от вписването по ал. 4, т. 1, комисия назначена със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните, извършва проверка на място за съответствие на обекта с изискванията на Регламент (ЕО) № 1935/2004 и Регламент (ЕО) 2023/2006. При констатиране на несъответствие с нормативните изисквания по време на проверката, в зависимост от тежестта на нарушенията, се издава предписание или заповед за спиране дейността на обекта и се определя подходящ срок за привеждане в съответствие. Срокът за привеждане в съответствие не може да е по-дълъг от 3 месеца от датата на връчване на предписанието.

(7) В срок от 3 работни дни от изтичане на срока за привеждане в съответствие по ал. 6, комисията представя на директора на областната дирекция по безопасност на храните, констативен протокол със становище за:

1. удължаване на срока по ал.5, но не повече от 3 месеца еднократно;
2. възстановяване на дейността на обекта;
3. заличаване на регистрацията на обекта.

(8) Директорът на областната дирекция по безопасност на храните със заповед възстановява дейността на обекта или заличава регистрацията на обекта. Заповедта се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) При промяна в обстоятелства, които подлежат на вписване, бизнес операторът в срок до три работни дни от настъпване на промяната уведомява писмено директора на областната дирекция по безопасност на храните.

(10) В 7-дневен срок от уведомяването за промяна по ал. 9, директорът на областната дирекция по безопасност на храните вписва промяната в регистъра.

Чл. 46. (1) Регистрацията се заличава със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните при:

1. прекратяване на дейността на обекта по искане на бизнес оператора;
2. промяна на дейността на обекта, в дейност извън обхвата на закона;
3. груби или системни нарушения на изискванията на Регламент (ЕО) № 1935/2004 и Регламент (ЕО) 2023/2006;
4. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;
5. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 5 и 6 от Закона за хранителната верига;
6. спиране на дейността на обекта за повече от 1 месец, считано от деня на констатирането;
7. прекратяване на юридическото лице, по искане на бизнес оператора;
8. заличаване на бизнес оператора от Търговския регистър;
9. в случаите на чл. 48, ал. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването по ал. 1, т. 2, 3, 4 и 5 не спира изпълнението.

Чл. 47. (1) Областните дирекции по безопасност на храните водят регистри на обектите под техен контрол, в които се вписват:

1. номер и дата на заповедта за регистрация на обекта;
2. име или наименование, код по БУЛСТАТ/ЕИК и адрес;
3. вид и адрес на обекта;
4. вид на дейността на обекта;
5. регистрационен номер на обекта;
6. дата на започване на дейността;
7. дата, срок и основание за временно спиране на дейността;
8. забележки.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа публичен национален регистър на обектите по чл. 44, ал. 1, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 48. (1) Бизнес операторът по чл. 44, ал. 1 подава уведомление до компетентния орган в 7-дневен срок след спиране на дейността на обекта, като се посочва периода на

спиране. При възобновяване на дейността уведомлението се подава в деня на настъпване на промяната. Промените се вписват в регистъра в срок от 3 работни дни от заявяването им.

(2) При промяна на периода за спиране на дейността на обекта бизнес операторът подава ново уведомление до компетентния орган.

(3) Ако бизнес операторът не е възобновил дейността на обекта в посочения в уведомлението период, регистрацията се заличава със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните.

(4) Заповедта по ал. 3 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 49. Лицата, извършващи търговия на дребно с материали и предмети, предназначени за контакт с храни спазват изискванията на чл. 15 - 17 от Регламент (ЕО) № 1935/2004, като:

1. обявяват на видно място, четливо и трайно информация на български език „за контакт с храни“ или конкретно означаване със знак на тяхната употреба, указания за спазване на специални условия с цел безопасна и подходяща употреба, името и адреса на стопанския субект, отговорен за пускането на пазара;

2. приемат и предлагат материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, когато придружени с декларация за съответствие;

3. осигуряват проследимостта на материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, чрез съответстващо етикетирание и/или придружаващата документация;

4. съхраняват и предлагат материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, разделно от другите нехранителни стоки.

Раздел III

Транспортиране на храни

Чл. 50. Превозните средства, с които се транспортират храни трябва да отговарят на изискванията, определени в Приложение II, Глава IV от Регламент (ЕО) № 852/2004, а когато е приложимо и на изискванията на Приложение III от Регламент (ЕО) № 853/2004.

Чл. 51. (1) Бизнес оператор може да извършва транспортиране на храни в обхвата на изискванията на Приложение III на Регламент (ЕО) № 853/2004, само с превозни средства, регистрирани от съответния компетентен орган, вписани в регистъра на превозните средства и надлежно обозначени по реда и при условията на този раздел.

(2) Изискванията по ал.1 се прилагат и за превозните средства, с които се извършва транспортиране на брашно, хляб, хлебни и сладкарски изделия.

(3) Използваните превозни средства за транспортиране на храни, различни от тези по ал. 1 и ал. 2, се обявяват от бизнес оператора в рамките на процедура по регистрация на обект по Раздел I и/или Раздел IV, не подлежат на индивидуална регистрация, а се вписват в списък на използваните превозни средства за транспортиране на храни, поддържан от съответния контролен орган по регистрация на обекта.

(4) Компетентни органи по регистрация на превозни средства по този раздел са областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 52. (1) Регистрация на превозно средство може да се извърши в рамките на процедура по регистрация или одобрение на друг обект или самостоятелно.

(2) При едновременно заявяване на регистрация или одобрение на обект и регистрация на превозно средство, бизнес операторът изрично следва да посочи това обстоятелство в заявлението. Компетентният орган провежда процедурите по регистрация или одобрение при спазване на изискванията на този раздел и на Раздел I и/или Раздел IV.

(3) Инициране на процедура по едновременна регистрация на повече от едно превозно средство се извършва с подаването на едно заявление, в което се отбелязват всички превозни средства и е предоставена информация и придружаващи документи за всяко едно от тях.

Чл. 53. (1) За регистрация на превозно средство, с което се транспортират храни, посочени в чл. 51, ал. 1 и ал. 2, бизнес операторът, отговорен за извършването на транспортната дейност подава заявление по образец в областната дирекция по безопасност на храните по регистрация на превозното средство. Към заявлението се прилагат копия от:

1. регистрационен талон на превозното средство;
2. лиценз за извършване на международен превоз на товари или копие от лиценз за извършване на вътрешен превоз на товари, издаден от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, за моторни превозни средства или състав от пътни превозни средства с максимално допустима маса до 3,5 тона, съгласно чл. 6, ал. 3, т. 2 от Закона за автомобилните превози;
3. декларация за наличието на договор с млекопреработвателно предприятие – за превозните средства за транспорт на сурово мляко;
4. документ, удостоверяващ правото на ползване върху превозното средство;
5. документ за платена такса.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес на собственика на транспортните средства или негов законен представител, съответно седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за

лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - друг идентификационен код или номер, съгласно законодателството на страната;

2. име и адрес на бизнес оператора, който ползва транспортните средства или негов законен представител, съответно седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на страната;

3. марка, модел, вид, обем (за цистерните и контейнерите), товароподемност (за останалите транспортни средства);

4. регистрационен номер на превозното средство;

5. видове храни, които ще се транспортират.

(3) Регистрация на превозните средства по ал. 1 се извършва по реда на чл. 31, ал. 3-ал. 6.

(4) В срок от 3 работни дни от привеждане на превозното средство в съответствие с предписанието по чл. 31, ал. 6, комисията представя на директора на областната дирекция по безопасност на храните констативен протокол и становище с предложение за:

1. регистрация, когато превозното средство отговаря на всички изисквания за съответната дейност;

2. отказ за регистрация.

(5) В 5-дневен срок от представянето на становището по ал. 4 директорът на областната дирекция по безопасност на храните издава:

1. заповед за регистрация или

2. заповед за отказ за регистрация.

(6) Заповедта по ал. 5, т. 2 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) Заповедта за регистрация съдържа всички данни, обект на вписване в регистъра по чл. 54, идентификационния номер на стикера, удостоверяващ регистрацията на превозното средство, ред и срок за получаване на стикера. Действието на регистрацията е безсрочно, до постановяване на заповед за нейното изменение или отнемане.

(8) Заповедта по ал. 5 се съобщава на заявителя чрез изпращането ѝ на посочения в заявлението адрес за контакт, като в случаите по т. 2 тя може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) За издаване на стикер, удостоверяващ регистрацията на превозното средство, бизнес операторът предоставя и документ за платена такса в размер, определен с тарифата по чл. 102.

(10) Подмяна на издаден регистрационен стикер за превозно средство се извършва при:

1. нарушена цялост или увреждане по начин, който не позволява удостоверяването на неговата валидност, включително увреждане на защитните елементи;

2. промяна на данните обект на удостоверяване на регистрацията на превозното средство, обозначени на стикера.

(11) Графичното оформление, обхвата на обозначаваната информация и защитните елементи на регистрационните стикери за превозни средства, използвани за транспортиране на храни, редът за тяхното издаване и подмяна, се определят с Наредба на Министъра на земеделието и храните.

(12) Бизнес оператор, собственик или ползвател на превозно средство, има право да го използва за транспортиране на храни, попадащи в обхвата на чл. 51, ал. 1 и ал. 2, в рамките на територията на Република България, само ако превозното средство е регистрирано по реда на този закон е обозначен с валиден регистрационен стикер.

(13) В случай, че бизнес оператор има издаден отказ за регистрация на всички заявени от него за регистрация превозни средства и/или е постановено отнемането на регистрацията на използваните превозни средства, директорът на областната дирекция по безопасност на храните издава заповед за отказ или отнемане регистрация за осъществяване на транспортна дейност на храни, попадащи в обхвата на Раздел II и/или Раздел V.

(14) Бизнес оператор, уведомява писмено директора на областната дирекция по безопасност на храните по регистрация, в деня на настъпване на промяна в заявени обстоятелства по чл. 53, ал. 2, както и в случаите на ал. 10, като представя съответните документи, удостоверяващи промяната.

(15) В 7-дневен срок от уведомлението по ал. 14 директорът на областната дирекция по безопасност на храните издава заповед за вписване на промяната в регистъра по чл. 54.

(16) В случаите на промяна на собствеността на превозното средство или правото на ползване, се извършва нова регистрация.

(17) Регистрацията се заличава със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните при:

1. искане на оператора;
2. груби или системни нарушения на изискванията на закона;
3. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;
4. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 5 и 6 от Закона за хранителната верига;

5. спиране на превозното средство от движение.

Чл. 54. (1) Областните дирекции по безопасност на храните водят регистри на превозните средства по чл. 51, ал. 1 и ал. 2, в които се вписват:

1. номер и дата на издаване на регистрационния стикер;
2. име/наименование и адрес/седалище на бизнес оператора;
3. марка, модел, вид, обем (за цистерните и контейнерите), товароподемност (за останалите превозни средства) и регистрационен номер;
4. вид на храните, които се транспортират с превозното средство.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа публичен национален регистър на превозните средства по ал. 1, който съдържа данните от регистрите на областната дирекция по безопасност на храните.

Раздел IV

Търговия с храни от разстояние

Чл. 63. (1) Търговия от разстояние с храни, предлагани чрез средствата за комуникация от разстояние се извършва при спазване на чл. 14 от Регламент (ЕС) № 1169/2011, Закона за защита на потребителите, Закона за електронната търговия и подзаконовите актове по прилагането им.

(2) Търговия от разстояние с храни може да се извършва от:

1. бизнес оператор, който осъществява дейност в регистрирани или одобрени по реда на този закон обекти и/или
2. доставчик на услуги, управляващ средства за комуникация от разстояние.

(3) Компетентни органи за регистрация по този раздел са областните дирекции по безопасност на храните.

Чл. 64. (1) При започване на търговия от разстояние с храни, лицата по чл. 63, ал. 2 уведомяват директора на областната дирекция по безопасност на храните по местонахождение на обекта и/или на централата на средството за комуникация от разстояние. Уведомлението съдържа следната информация:

1. име и адрес на бизнес оператора, съответно седалище, адрес на управление, и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на страната, телефон и адрес на електронна поща за контакт, за осъществяване на пряка и навременна връзка с него;

2. описание на начина на търговия от разстояние, включително и средството за комуникация: електронен адрес, интернет страница, телефонен номер, пощенски адрес и други, които ще се използват;

3. списък, съдържащ наименованията на операторите и регистрационните и/или одобрителните номера на обектите, с които има сключени договорни отношения за доставка на храни от разстояние;

4. вид, брой, регистрационни номера на превозните средства, а когато е приложимо регистрационен номер и дата на издаване на стикера, удостоверяващ регистрацията за всяко превозно средство, с което се извършва доставката на храни, съгласно чл. 51, ал. 1 и ал. 2;

5. деклариране, че е осигурен и се прилага план за проследимост на храните, който е на разположение на компетентния орган за проверка в обекта по регистрацията.

(2) Уведомлението по ал. 1 се подава най – малко 14 дни преди започване на дейността по търговия от разстояние с храни. Дейността може да започне само след вписване в регистъра по чл. 28 или чл. 33.

(3) Уведомление по ал. 1 се проверява и в случай на нередовности в 3-дневен срок писмено се уведомява заинтересованото лице и се определя срок за отстраняването им. Докато не бъдат отстранени нередностите, срокът по ал. 2 спира да тече, но за не-повече от 6 месеца, след което процедурата се прекратява.

(4) В срок от 3 работни дни от подаване на уведомлението, от отстраняване на нередовностите по ал. 3 или от изтичане на срока за отстраняването им, директорът на ОДБХ, вписва информацията по ал. 1 в регистъра по чл. 28 или чл. 33 или издава заповед за отказ за вписване при неотстраняване на нередовностите в определения срок по реда на ал. 3. Отказът се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) В срок до 3 работни дни от настъпване на промяна в обстоятелства, които подлежат на вписване, лицата уведомяват писмено директора на областната дирекция по безопасност на храните, като прилагат документи, удостоверяващи промяната.

(6) В 7-дневен срок от уведомяването за промяна по ал. 5, директорът на областната дирекция по безопасност на храните, вписва промяната в регистъра на лицата, извършващи търговия от разстояние с храни.

(7) Вписването по ал. 6 се заличава със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните, при:

1. промяна на дейността на обекта, в дейност извън обхвата на закона;
2. груби или системни нарушения на изискванията на закона;
3. системно възпрепятстване на дейността на контролните органи;
4. неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал. 1, т. 5 и 6 от Закона за хранителната верига;
5. спиране на дейността за повече от един месец, считано от датата на констатиране;
6. искане на регистрираното лице

7. заличаване от Търговския регистър на регистрираните лица по чл. 63, ал. 2.

(8) Заповедта по ал. 7, т. 1 - 5 се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 65. (1) Храните, които се търгуват от разстояние, трябва:

1. да са произведени, преработени или дистрибутирани в съответствие с изискванията на този закон, в обекти регистрирани или одобрени по реда чл. 26 или чл. 31, в обекти, регистрирани или одобрени от компетентен орган на друга държава членка или да са въведени при спазване на изискванията на Глава шеста;

2. да са етикетирани съгласно изискванията на чл. 57 и специфичните изисквания към съответните групи храни;

3. да се транспортират при спазване на разпоредбите на Раздел III.

(2) Специфичните изисквания към търговията от разстояние с храни се определят с наредба на министъра на земеделието и храните.

Глава трета

Специфични изисквания към храни

Раздел I

Бутилирани натурални, минерални, изворни и трапезни води

Чл. 66. (1) Натурални минерални и изворни води, добивани на територията на Република България могат да се предлагат на пазара когато:

1. имат издаден сертификат, удостоверяващ произхода, състава, свойствата и предназначението на минералната или изворната вода, по реда на чл. 67;

2. са включени в утвърдени със заповед по реда на чл. 68, ал. 1 списъци на признатите натурални минерални, съответно изворни води;

3. има предоставена концесия за добив по реда на Закона за концесиите и Закона за водите – за минералните води или издадено разрешително за водовземане по Закона за водите – за изворните води.

(2) Признаване и включване в съответния списък към заповедта по чл. 68, ал. 1 преди внос и предлагане на пазара на територията на Република България, се изисква и за:

1. натурални минерални води, добивани в трети страни, които не са били признати от компетентен орган на друга държава-членка на Европейския съюз и не са вписани в Списъка на признатите натурални минерални води в Европейския съюз, съгласно изискванията на Директива 2009/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 година относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води (Преработена) (ОВ L 164, 26.6.2009), наричана по-нататък „Директива 2009/54/ЕО“ относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води;

2. изворни води, добивани в трети страни.

(3) За предлагането на пазара на натурални минерални и изворни води, добивани на територията на друга държава членка на Европейския съюз, които са признати или одобрени от компетентния орган на съответната държава, както и на натурални минерални води, добивани в трети страни, признати от компетентен орган на друга държава-членка на Европейския съюз, не се изисква признаване и включване в списък към заповедта по чл. 68, ал. 1.

Чл. 67. (1) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава сертификат за минерална или изворна вода, добита от находище на минерална вода, съответно подземно водно тяло за изворна вода, от конкретно водоземно съоръжение на територията на Република България, който удостоверява, че по произход, състав и свойства минералната, съответно изворната вода е подходяща за бутилиране за питейни цели. Сертификатът се издава при спазване изискванията и по образец, определени в наредбата по чл. 74 и при спазване на изискванията, определени в наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 2 от Закона за водите, след анализи и проучвания за:

1. хидрогеоложките условия и експлоатационните характеристики на находището на минералната вода, съответно на подземното водно тяло за изворна вода, отговарящо на изискванията на чл. 119 от Закона за водите;

2. физичните, физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата;

3. фармакологичното, физиологичното и клиничното въздействие - за минералните води.

(2) Издаването на сертификат за минерална вода се извършва при заявено искане до министъра на околната среда и водите, когато водоземането от находище на минерална вода ще се използва за бутилиране на натурална минерална вода и/или други напитки, в състава на които се включва минерална вода.

(3) Издаването на сертификат за изворна вода се извършва при заявено до директора на съответната Басейнова дирекция за управление на водите искане за самостоятелно питейно-битово водоснабдяване от подземно водно тяло, когато черпената вода ще се използва за бутилиране и предлагане на изворна вода или други напитки с изворна вода.

(4) В срок от 10 дни след получаване на искането по ал. 2 или ал. 3 съответните компетентни органи по Закона за водите информират с писмо министъра на здравеопазването за искането за издаване на сертификат, към което прилагат и резюме за конкретните хидрогеоложки условия и експлоатационни ресурси на находището на минерална вода или подземното водно тяло и характеристиките на конкретното водоземно съоръжение.

(5) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър в срок до 10 дни от предоставянето на документите по ал. 4 и на анализите и заключенията от проведените оценки за състава и свойствата на водата, издава сертификата или прави мотивиран отказ за това. Редът за извършване на анализите и оценките на състава и свойствата на водата, тяхната честота, както и срокът за издаването на протоколите и заключенията се определят в наредбата по чл. 74.

(6) Отказът подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) Сертификатът е валиден за срок от 5 години, считано от датата на издаването му.

(8) Сертификатите за минералните и изворните води се публикуват на интернет страницата на Министерството на здравеопазването в срок до 3 работни дни след тяхното издаване.

(9) Подновяване на сертификата се допуска преди изтичане на срока по ал. 1, като при спазване на реда на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 2 от Закона за водите, бизнес операторът, на когото е предоставена концесия - за минералните води или е издадено разрешително за водоземане - за изворните води, подава искане за подновяване до органите по ал. 2 и ал. 3, не по-късно от 4 месеца преди изтичането на валидността на сертификата.

(10) Подновен сертификат или отказ за подновяване на сертификат се издава в срок най-късно до датата на изтичане на срока на валидност на вече издаден сертификат за съответната минерална или изворна вода, добита на територията на Република България.

(11) В случай на неспазване на определения в ал. 10 срок и при отсъствие на решение за отказ за подновяване на сертификата, министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за удължаване срока на валидност на предходно издадения сертификат за срок до 3 месеца, като в периода на удължения срок служебно издава нов сертификат или прави мотивиран отказ за това.

(12) Отказът подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 68. (1) Министърът на здравеопазването утвърждава със заповед списък на признатите натурални минерални води от Република България и списък на признатите изворни води от Република България, които отговарят на изискванията на този закон и на Наредбата по чл. 74.

(2) Списъците по ал. 1 се изготвят в съответствие с формата на публикувания в Официалния вестник на Европейския съюз Списък на признатите натурални минерални води в Европейския съюз, съгласно чл. 1, пар. 5 на Директива 2009/54/ЕО относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води.

(3) Списъците по ал. 1 се изготвят служебно въз основа на издадените заповеди по чл. 69 и чл. 73 и техните изменения, и съдържат информация за:

1. търговското наименование на водата;
2. името на находището – за минерални води, съответно идентификационен код на подземното водно тяло – за изворните води;
3. наименование на мястото на бутилиране;
4. наименование на юридическото лице – бизнес оператор (производител или вносител), седалище и адрес на управление, код по БУЛСТАТ/ЕИК.

Чл. 69. (1) Признаване на натурална минерална или изворна вода, добивана на територията на Република България и включване в съответния списък по чл. 68, ал. 1, се извършва със заповед на министъра на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър, въз основа на заявление от бизнес оператор, подадено до регионалната здравна инспекция по реда на чл. 26 ал. 1, заедно със заявлението за регистрация на обект за бутилиране, в което посочва:

1. наименование на находището - за минералните води или код на подземното водно тяло - за изворните води и регистрационен номер на водовземното съоръжение, от което се добива водата. В случай, че водата се добива чрез повече от едно водовземно съоръжение, се посочват регистрационните номера на всички съоръжения, използвани за добив и бутилиране;

2. за натурални минерални води:

а) номер и дата на издадения от министъра на здравеопазването или оправомощен от него заместник министър сертификат, удостоверяващ пригодността на минералната вода за бутилиране за питейни цели;

б) номер и/или дата на сключен със заявителя концесионен договор за добив на минерална вода с цел бутилиране, съгласно Закона за концесиите и Закона за водите.

3. за изворни води:

а) номер и дата на издадения от министъра на здравеопазването или оправомощен от него заместник министър сертификат, удостоверяващ пригодността на изворната вода за бутилиране за питейни цели;

б) номер и дата на разрешителното за водовземане от подземни води, издадено на заявителя по реда на Закона за водите и наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 2 от него.

4. търговското наименование, под което водата ще се предлага на пазара.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага и проект на етикета, с който водата ще се предлага на пазара.

(3) Регионалната здравна инспекция по регистрация на обекта за бутилиране изпраща по служебен път до Министъра на здравеопазването заявлението за признаване по ал. 1, придружено от констативния протокол от проверката по чл. 26, ал. 9 и копие от технологичната документация за производството на бутилираната вода. Предоставянето на информацията се извършва в срок до 3 работни дни от извършването на проверката, а в случай на издадени в резултат на нея предписания и заповеди – от издаването на протокола и заповедта по чл. 26, ал. 12 и 13.

(4) След оценка на предоставените документи по ал. 3 и констатирано съответствие с всички приложими изисквания на закона и подзаконовите актове по неговото прилагане, министърът на здравеопазването издава заповед по ал. 1.

(5) При установяване на непълнота или нередовност на предоставени от бизнес оператора документи по ал. 3, или констатиране на несъответствие с приложими изисквания на закона и подзаконовите актове по неговото прилагане, министърът на здравеопазването или оправомощено от него лице уведомява писмено заявителя и определя 14 дневен срок за привеждане в съответствие, като срокът по ал. 8 спира да тече.

(6) Министърът на здравеопазването или оправомощено от него лице може да удължи срока по ал. 5 за общо не повече от 3 месеца от датата на подаването на заявлението, когато бизнес операторът представи обосновано искане за това.

(7) Ако в срока по ал. 5, съответно по ал. 6 бизнес операторът не отстрани несъответствията, процедурата по признаване и включване в съответния списък по ал. 1 се прекратява, за което заявителят се уведомява писмено.

(8) Заповедта по ал. 1 или мотивираният отказ за признаване и включване в съответния списък по чл. 68, ал. 1, се издават в срок до 20 дни след предоставяне на документите по ал. 3 или след отстраняване на несъответствията, съгласно ал. 5.

(9) В случай на отказ по ал. 8 компетентният орган по регистрация на обекта извършва служебно промяна в регистрацията на обекта като заличава от регистрираните групи храни вида вода, за която е постановен отказ за признаване.

(10) Отказът подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на промяната в регистрацията по ал. 9.

(11) В заповедта по ал. 1 се посочват:

1. данни за бизнес оператора - наименование на юридическото лице, седалище, адрес на управление, код по БУЛСТАТ/ЕИК и адрес на обекта за бутилиране на натуралната минерална или изворна вода;

2. търговското наименование, под което ще се предлага водата на пазара;

3. наименование на находището - за минералните води или код на подземното водно тяло - за изворните води;

4. идентификационен номер/наименование на съоръжението (съоръженията) за водовземане;

5. вида на водата, съгласно изискванията на наредбата по чл. 74;

6. номер, дата и срок на валидност на издадения сертификат за водата.

(12) Заповедта по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Министерство на здравеопазването в срок до 3 дни от нейното издаване.

Чл. 70. (1) Бизнес операторът е длъжен да подаде писмено уведомление до Министерството на здравеопазването за настъпване на всяка промяна във вписаните в заповедта по чл. 68, ал. 1 обстоятелства в срок до 3 дни от настъпването им. Към уведомлението се прилагат документи, свързани с фактическото удостоверяване на промяната, когато е приложимо.

(2) Уведомление по ал. 1 се изпраща и в случай на преустановяване на дейността по бутилиране и/или предлагане на пазара на водата за срок по-дълъг от 6 месеца и при промяна на предназначението на регистрирания по реда на чл. 26 обект за бутилиране на натурална минерална или изворна вода.

(3) Когато в уведомлението по ал. 1 се съдържат данни за настъпила промяна в обстоятелствата посочени в заповедта за признаване на водата, които не отговарят на изискванията на този закон и подзаконовите актове по неговото прилагане, бизнес операторът се уведомява за несъответствието и се определя срок за неговото отстраняване.

(4) Въз основа на подаденото уведомление или като резултат от констатирано от органа за официален контрол несъответствие между установените и включените в заповедта по чл. 68, ал. 1 обстоятелства или несъответствия с изискванията на този закон и подзаконовите актове по неговото прилагане, неотстранени в срока по ал. 3, министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за изменение или отмяна на заповедта по чл. 68, ал. 1.

Чл. 71. (1) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за изменение или отмяна на заповедта по чл. 68, ал. 1 и в случай на уведомление от съответен компетентен орган, че:

1. концесионният договор за добив на минерална вода с цел бутилиране е прекратен или издаденото разрешително за водовземане от подземни води е отнето или е с прекратено действие – за изворна вода;

2. регистрацията по чл. 26 на обекта за бутилиране на натурална минерална или изворна вода е заличена или изменена за съответния вид вода със заповед на директора на регионалната здравна инспекция;

3. е издадена заповед от директора на регионалната здравна инспекция за забрана за предлагането на пазара на натуралната минерална или изворната вода, в случай на настъпили трайни несъответствия в състава на водата спрямо установените в сертификата и възникване на риск за здравето на хората.

(2) Заповед за отмяна на заповедта по чл. 68, ал. 1 се издава и в случай на преустановено предлагане на натуралната минерална или изворна вода на пазара, за срок по-дълъг от 6 месеца, за което бизнес операторът е изпратил писмено уведомление до Министерството на здравеопазването и/или е установено от органа за официален контрол.

(3) Заповедта за отмяна по ал. 1, ал. 2 и чл. 70, ал. 4 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедта по ал. 1 не спира изпълнението ѝ.

(4) В случаите по ал.1, ал. 2 и тези по чл. 70, ал. 4 компетентият орган по регистрация на обекта извършва служебно промяна в регистрацията на обекта като заличава от регистрираните групи храни вида вода, за която е постановено отмяна на заповедта по чл. 68, ал. 1.

Чл. 72. (1) Признаване и въвеждане на натурални минерални или изворни води, добивани на територията на трета страна и включване в отделна част на съответния списък по чл. 68, се извършва със заповед на министъра на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър, въз основа на заявление, подадено до министъра на здравеопазването, в което се посочва:

1. наименование на юридическото лице – бизнес оператор, вносител на водата, седалище и адрес на управление, код по БУЛСТАТ/ЕИК;

2. наименование и адрес на чуждестранното юридическо лице - производител;

3. страната, от която се внася водата и отговорният компетентен орган;

4. търговско наименование, ако има такова, под което водата ще се предлага на пазара.

(2) Към заявлението се прилага:

1. копие от официалния документ за признаване на водата като натурална минерална или изворна, издаден от компетентния орган на съответната държава;

2. официален документ, издаден от компетентния орган на държавата, в която се добива минералната или изворна вода, с който се удостоверява съответствието на водата с изискванията на Директива 2009/54/ЕО относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води;

3. заверена от компетентния орган на държавата, в която се добива водата, програма за мониторинг и инспекция на условията при добива, бутилирането и транспортирането на водата;

4. копие от етикета, с който водата ще се предлага на пазара на територията на Република България;

5. декларация от производителя на натуралната минерална или изворна вода, че е уведомен от лицето по ал. 1, т. 1 за извършваната процедура по признаване в Република България.

(3) Документът по ал. 2, т. 2 следва да е придружен с:

1. информация за наименованието, вида и основните геоложки и хидрогеоложки характеристики на подземния воден обект, от който се добива водата, наличие на „твърда връзка” с предприятието за бутилиране;

2. протоколи от проведени анализи за физичните, физико-химичните, химичните, радиологичните и микробиологичните качества на водата, с обхват, определен в наредбата по чл. 74. Анализите следва да са извършени от лаборатории, акредитирани по съответната серия европейски стандарти за обхвата на изпитванията и при условие, че акредитацията им е предоставена от национален орган за акредитация, който е страна по Многостранното споразумение за взаимно признаване на Европейската организация за акредитация за съответната област или отговаря на изискванията за признаване съгласно чл. 5а, ал. 2 от Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието;

3. информация относно фармакологичното, физиологичното и клиничното въздействие на минералните води (при наличие на такива данни);

4. информация за извършвана обработка на натуралната минерална или изворна вода, включително използваните методи.

(4) В случай, че заявителят не може да предостави информацията по ал. 2, т. 1, 2 и 3 или ал. 3, Министерството на здравеопазването определя реда и начина за удостоверяване на съответствие с изискванията за признаване на водата, които могат да включат съвместни проверки с компетентния орган на държавата, в която се добива водата, на мястото на добив и бутилиране, провеждане на допълнителни анализи, изпитвания и проучвания. Разходите за изпълнение на дейностите за удостоверяване на съответствието са за сметка на заявителя.

(5) Въз основа на подаденото заявление и след оценка и констатирано съответствие с всички приложими изисквания на закона и актовете по неговото прилагане,

министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед по ал. 1.

(6) При установяване на несъответствие или непълнота на документите по ал. 1 - 4, заявителят се уведомява писмено за това и му се определя 20 дневен срок за привеждане в съответствие, като сроковете по ал. 9 спират да текат.

(7) Министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър може да удължи срока по ал. 6 общо за не повече от 3 месеца, считано от датата на подаването на заявлението, когато заявителят представи обосновано искане за това.

(8) Когато несъответствията или непълнотите не се отстранят в срока по ал. 6, съответно по ал. 7, процедурата по признаване се прекратява, за което заявителят се уведомява писмено.

(9) Заповедта по ал. 1 или мотивиран отказ за включване в списъка по чл. 68, ал. 1 се издават в срок до 20 работни дни след подаване на заявлението по ал. 1 и документите по ал. 2 - 4 или отстраняване на несъответствията съгласно ал. 6 или ал. 7.

(10) Отказът подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(11) В заповедта по ал. 1 се посочват:

1. данни за бизнес оператора вносител - наименование на юридическото лице, седалище, адрес на управление, код по БУЛСТАТ/ЕИК;

2. наименование и адрес на чуждестранното юридическо лице – производител;

3. адрес на обекта за бутилиране на натуралната минерална или изворна вода;

4. търговското наименование, под което водата ще се предлага на пазара;

5. наименование на находището, съответно на подземното водно тяло от което се добива водата;

6. вида на водата, съгласно изискванията на наредбата по чл. 74;

7. номер, дата и срок на валидност на издадения документ по ал. 2, т. 2.

(12) Заповедта по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Министерство на здравеопазването в срок до 3 дни от нейното издаване.

(13) Заповедта за признаване е валидна за срок 5 години, считано от датата на издаване, като в срока на валидност, при поискване от страна на Министерство на здравеопазването, титулярът по заповедта предоставя доказателства за спазването на програмата по ал. 2, т.3.

(14) Подновяване на заповед по ал.1 се допуска, в случай че титулярът по заповедта, най-късно 4 месеца преди изтичане на срока по ал. 13, представи в Министерство на здравеопазването актуален документ по ал. 2, т. 2 и т. 3.

(15) В случай, че актуалният документ по ал. 2, т. 2 и/или т. 3 не бъде представен, натуралната минерална или изворна вода се заличава от съответния списък към заповедта по чл. 68, ал 1.

(16) Въз основа на подадено уведомление от производителя или вносителя на водата, от компетентния орган на страната, в която тя се добива или въз основа на

констатирано от органът за официален контрол несъответствие между установените и включените в заповедта по ал. 1 обстоятелства и/или несъответствия с изисквания на закона и подзаконовите актове по неговото прилагане, неотстранени в определения срок, министърът на здравеопазването или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за изменение или отмяна на заповедта по признаване.

(17) Заповедта по ал. 16 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението.

Чл. 73. (1) Министърът на здравеопазването предоставя на Европейската комисия информация за натуралните минерални води, за които е издал заповед за признаване или отмяна на признаването. Информацията се предоставя в срок до 5 работни дни след издаването на заповедта.

(2) Министърът на здравеопазването ежегодно предоставя на Европейската комисия актуализиран списък на признатите натурални минерални води в Република България.

(3) При поискване от Европейската комисия или от държава-членка на Европейския съюз, Министерството на здравеопазването представя всяка приложима информация за признатите натурални минерални води, включително резултатите от систематичните проверки.

Чл. 74. (1) Министерският съвет определя с наредба изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели, условията и реда за използване на методите за обработка на натуралните минерални и изворни води и за признаването на натурални минерални и изворни води.

(2) Бизнес операторите, които извършват обработка на натурална минерална или изворна вода, предназначена за бутилиране, предварително уведомяват министъра на здравеопазването за методите, които ще използват при обработката, и представят необходимите документи, определени в наредбата по ал. 1.

Чл. 75. (1) Лица, които в обекти под техен контрол – публични сгради, административни, търговски и производствени помещения или части от тях, предлагат на крайни потребители (с търговска или нетърговска цел) бутилирана вода чрез апарати за топла/студена вода, са длъжни да:

1. предлагат съответстващи на нормативните изисквания води, произведени и/или дистрибутирани от регистрирани по реда на закона оператори;

2. спазват инструкцията на производителя за употреба на продукта;

3. поддържат апаратите чисти и в добро техническо състояние, при спазване на програма за хигиенизиране и поддръжка на апарата;

4. осигуряват зареждането на апаратите с чаши, които отговарят на изискванията за материали и предмети в контакт с храни, както и на изискванията за устойчивост на деформация при максимална температура на подаваната вода;

5. водят документация, удостоверяваща спазването на изискванията за хигиенизация и поддръжка на апаратите и дневник за доставките и при поискване я представят на компетентния контролен орган за проверка.

(2) Бизнес операторите, които произвеждат и/или дистрибутират бутилирана вода която се консумира чрез апарати за топла/студена вода и/или лицата, които доставят самите апарати, са длъжни в обхвата на своята дейност съответно да:

1. предоставят на лицата по ал. 1 инструкция на производителя за употреба на продукта;

2. предоставят на лицата по ал. 1 инструкция и обучение за хигиенизиране на апарата и инструкция за поддръжка на апарата;

3. предложат на лицата по ал. 1 извършването на хигиенизиране и поддръжка на апарата от тяхно име на база сключен договор.

(3) Хигиенизирането на апаратите се извършва при спазване на минималните изисквания за честота, методи на почистване, дезинфекция, определени в Наредбата по чл. 74 и/или в ръководствата за добрите практики при дистрибуцията и предлагането на води в бутилки, предназначени за консумация чрез апарати за топла/студена вода, утвърдени съгласно чл. 5, ал. 2. Поддръжката на апаратите, включително извършването на технически преглед и подмяна на компоненти, се извършва при спазване на инструкциите на производителите на апарати.

(4) Апаратите за топла/студена вода трябва да отговарят на всички приложими нормативни изисквания, включително към материалите и предметите, предназначени за контакт с храни.

Раздел II

Храни със специално предназначение

Чл. 76. (1) Бизнес оператор уведомява Министерство на здравеопазването за пускане на пазара в Република България за първи път на храна със специално предназначение, от някоя от следните групи:

1. храни за кърмачета и преходни храни;

2. храни за специални медицински цели;

3. заместители на целодневния хранителен прием за регулиране на телесното тегло.

(2) Храните по ал. 1 могат да се пускат на пазара, ако отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 609/2013, както и на делегираните Регламенти на Комисията, издадени по реда на чл. 11 на Регламент (ЕО) № 609/2013.

(3) Уведомлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес на бизнес оператора, съответно седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на страната;

2. адрес на обекта за производство, име и адрес на бизнес оператора, извършващ дейност в него, ако е различен от бизнес оператора по т. 1;

3. адрес на обекта за дистрибуция;

4. описание на начина на търговия от разстояние и на средствата за комуникация, които ще се използват за търговия с храни от разстояние, съдържащо информацията по чл. 64, ал. 2, когато е приложимо;

5. дата на пускане на пазара в Република България на храната със специално предназначение, която не може да бъде по-рано от 14 дни от подаване на уведомлението;

6. подробно описание на предназначението на храната.

(4) Към уведомлението по ал. 1 бизнес операторът прилага:

1. образец на етикета, използван за храната;

2. данни, които установяват съответствието на храните с изискванията, относно техния състав, характеристики и предназначение, както и друга информация, необходима за изготвяне на становището;

3. документ за платена такса.

(5) Министерство на здравеопазването може да изиска от производителя или вносителя да представи научно изследване и данни, които установяват съответствието на храните с изискванията към техния състав, характеристики и предназначение, както и друга информация, необходима за изготвяне на становището. Ако такива изследвания и данни се съдържат в научна публикация, достатъчно е да се предостави информация за нея.

(6) Министерство на здравеопазването издава становище за пускане на храната на пазара в едномесечен срок от получаване на уведомлението.

(7) В 7-дневен срок от издаването на становище по ал. 6 Министерство на здравеопазването уведомява Българската агенция по безопасност на храните.

(8) Алинеи 1-6 се прилагат и в случаите, когато храната по ал. 1 е пусната за първи път на пазара на друга държава членка, като в този случай към уведомлението до Министерство на здравеопазването се прилага и информация и документация, издадена от компетентния орган на съответната държава членка, в която храната е пусната за първи път на пазара.

Чл. 77. Министерство на здравеопазването създава и поддържа регистър на пуснатите на пазара храни със специално предназначение, който съдържа данните по ал. 3. Регистърът е публичен и се актуализира до 10-то число на следващия месец.

Раздел III

Добавки в храни, хранителни добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване

Чл. 78. Добавки в храни, ензими в храни и ароматизанти в храните, както и материалите, представляващи източници на ароматизанти в храните, и хранителни съставки с ароматизиращи свойства, се пускат на пазара и се влагат при производство и преработка на храни при спазване на изискванията, определени в законодателството на Европейския съюз в областта на храните.

Чл. 79. (1) Бизнес оператор, който предстои да пусне на пазара в Република България за първи път хранителна добавка или храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, уведомява преди пускането областната дирекция по безопасност на храните по неговата регистрация, с уведомление по образец.

(2) Уведомлението по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. име и адрес на бизнес оператора, съответно седалище, адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на страната;

2. адрес на обекта за производство, име и адрес на бизнес оператора, извършващ дейност в него, ако е различен от бизнес оператора по т. 1;

3. вид и адрес на обекта на складиране, ако е различен от този по т. 2;

4. описание на начина на търговия от разстояние и на средствата за комуникация, които ще се използват за търговия с храни от разстояние, съдържащо информацията по чл. 64, ал. 2, когато е приложимо;

5. дата на пускане на пазара в Република България на хранителната добавка/храната, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, която не може да бъде по-рано от 14 дни от подаване на уведомлението;

6. изчерпателен списък на съставките с информация за количеството на всяка от тях, използвано в хранителната добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване.

7. предназначение на хранителната добавка.

(3) Уведомлението по ал. 2 се подава в два еднакви екземпляра и към него се прилагат:

1. образец на етикета, използван за съответната хранителна добавка/храна,

предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, опаковка и листовка, използвани за предоставяне на информация и реклама;

2. образец от оригиналния етикет, в случай че продуктът не е българско производство;

3. декларация, по образец за съответствие между състава на хранителната добавка/храната предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване и информацията обявена на етикета, както и за отсъствие в състава им на вещества определени в наредбите по чл. 81.

(4) Бизнес операторът по ал. 1 подава отделно уведомление за всяка хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване.

(5) В случай на несъответствие с нормативните изисквания на информацията по ал. 2 и 3, в 10-дневен срок от подаване на уведомлението, директорът на областната дирекция по безопасност на храните писмено уведомява бизнес оператора и определя срок за отстраняване на несъответствията. При установено несъответствие, срокът по ал. 2, т. 5, започва да тече от датата на отстраняване на несъответствията от бизнес оператора.

(6) В 7-дневен срок от подаване на уведомлението, отстраняване на несъответствията, изтичане на срока за отстраняването им или от получаване на становище по ал. 9, директорът на областната дирекция по безопасност на храните:

1. вписва хранителната добавка/храната, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване в регистрите по чл. 80;

2. издава заповед за отказ за вписване, при неотстраняване на несъответствията в срока по ал. 5 и при становище за несъответствие по ал. 9. Отказът се съобщава и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедта не спира изпълнението ѝ.

(7) Хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, се пуска на пазара само, ако е вписана в регистъра по чл. 80, ал. 1.

(8) Не се допуска промяна в състава и наименованието на вписана в регистъра по реда на чл. 80, ал. 1, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване.

(9) При необходимост изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните изисква становище от Центъра за оценка на риска по хранителната верига, Националния център по общественото здраве и анализи, Антидопингов център, Изпълнителна агенция по лекарствата и други учереждания и организации, съгласно компетентностите им, относно съответствие на хранителната добавка с нормативните изисквания по отношение на състава, количеството и вида на вложените съставки и на всяка друга информация, представена с документите по ал. 3.

(10) Центърът за оценка на риска по хранителната верига, Националният център по общественото здраве и анализи, Антидопинговият център, Изпълнителната агенция по лекарствата и другите учереждания и организации представят становището по ал. 9 в 10-дневен срок от получаване на искането. Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните изпраща становището до директора на съответната Областна дирекция по безопасност на храните за предприемане на действия по ал. 6.

(11) При деклариране на неверни данни в декларацията по ал. 3, т. 3 бизнес операторът носи наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

Чл. 80. (1) Областните дирекции по безопасност на храните създават и поддържат регионални регистри на подадените уведомления за хранителните добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, пуснати на пазара по отделно, в които се вписват:

1. номер и дата на подаденото уведомление за хранителната добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, пусната на пазара;

2. име или наименование и адрес на бизнес оператора по чл. 79, ал. 2, т. 1;

3. адрес на обекта за производство, име и адрес на бизнес оператора, извършващ дейност в него;

4. вид и адрес на обекта за складиране, ако е различен от този по т. 2;

5. наименование на хранителната добавка/храната, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване;

6. състав на хранителната добавка/храната, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване;

7. предназначение на хранителната добавка;

8. дата на пускане на пазара;

9. номер и дата на заповед за заличаване.

(2) Българската агенция по безопасност на храните поддържа национален регистър на хранителните добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, пуснати на пазара, който съдържа данните от регистрите на областните дирекции по безопасност на храните. Регистърът е публичен и се актуализира до 10-то число на следващия месец.

(3) Зачиване от регистъра на хранителните добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, пуснати на пазара, се извършва със заповед на директора на областната дирекция по безопасност на храните:

1. при прекратяване на дейността по производство и търговия на хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, вписана в регистъра, по писмено искане на оператора;

2. при неизпълнение на принудителна административна мярка по чл. 32, ал.1, т. 5 и 6 от Закона за хранителната верига;

3. в случаите по чл. 79, ал. 8.

Чл. 81. (1) Министърът на здравеопазването и министърът на земеделието и храните, съгласувано с министъра на младежта и спорта, определят с наредба:

1. изискванията към хранителните добавки;

2. хранителните вещества (витамините и минералите), които могат да се влагат при

производството на хранителни добавки;

3. субстанции с хранителен или физиологичен ефект, които могат да се влагат при производството на хранителни добавки;

4. критериите за чистота на хранителните вещества, предназначени за влагане в хранителни добавки;

5. информацията, която трябва да се отбелязва при етикетиране на хранителните добавки;

6. растения и части от растения, които не могат да се влагат в хранителните добавки;

7. вещества, които не могат да се влагат в хранителните добавки.

(2) Министърът на здравеопазването и министърът на земеделието и храните, съгласувано с министъра на младежта и спорта, определят с наредба изискванията към храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване.

Раздел IV

Генетичномодифицирани храни

Чл. 82. (1) Пускането на пазара на генетично модифицирани храни, ГМО за използване във или като храни и храни, съдържащи съставки, произведени от ГМО, се извършва само след получаване на разрешение от Европейската комисия по реда на Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно генетично модифицираните храни и фуражи (ОВ L 268, 18.10.2003, р.1), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1829/2003“ и при спазване на съответните условия, определени в разрешението.

(2) Национален компетентен орган, по смисъла на чл. 5 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, е Министерството на земеделието и храните.

Чл. 83. (1) За получаването на разрешение лицето, което желае да пусне на пазара генетично модифицирани храни, ГМО за използване в или като храни и храни, съдържащи съставки, произведени от ГМО, подава писмено заявление в Министерство на земеделието и храните.

(2) Заявлението по ал. 1 се изготвя и представя при спазване на правилата, посочени в чл.5, параграф 3 и 5 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 и в Регламент (ЕО) № 641/2004 на Европейската комисия от 6 април 2004 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета относно заявлението за разрешение за нови генетично модифицирани храни и фуражи, нотификацията на съществуващи продукти, инцидентното или технически неизбежното наличие на генетично модифициран материал, който е бил предмет на оценяване на съществуващия риск и е получил благоприятно становище.

(3) Към заявлението се прилага документ за платена такса в размер, определен с тарифата по чл. 102.

(4) Заявлението по ал. 1, може да включва и искане за пускане на генетично модифициран фураж или ГМО за използване в или като фураж.

(5) Министерство на земеделието и храните в 14-дневен срок информира заявителя за получаването на заявлението, като изрично посочва дата на получаването му. При необходимост министерството изисква от заявителя в 14-дневен срок да допълни или коригира информацията, съдържаща се в заявлението по ал. 1.

(6) В 7-дневен срок от установяване на пълнотата на заявлението, Министерство на земеделието и храните го изпраща, заедно с приложените към него документи, на Европейския орган по безопасност на храните, за което информира заявителя.

(7) При поискване от страна на Европейския орган по безопасност на храните, съгласно:

1. член 6, параграф 3, буква „б“ от Регламент (ЕО) № 1829/2003, Центърът за оценка на риска по хранителната верига изготвя оценка за безопасността на храната, в съответствие с Регламент (ЕО) № 178/2002;

2. член 6, параграф 3, буква „в“ от Регламент (ЕО) № 1829/2003, Министерството на земеделието и храните изготвя оценка на риска за околната среда, по реда на чл. 6б от Закона за генетично модифицираните организми.

Чл. 84. Министерството на земеделието и храните поддържа информация за съдържанието на регистъра по чл. 28 от Регламент (ЕО) № 1829/2003. на своята интернет страница.

Чл. 85. (1) В допълнение към изискванията по чл. 19 за етикетиране на храни, лицата по смисъла на чл. 2, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, са длъжни да спазват изискванията за етикетиране на генетично модифицирани храни, ГМО за използване в или като храни и храни, съдържащи съставки, произведени от ГМО, определени в Регламент (ЕО) № 1829/2003.

(2) В допълнение към изискванията по ал. 1 лицата по смисъла на чл. 3, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1830/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно проследяването и етиктирането на ГМО и проследяването на храни и фуражи от генетично модифицирани продукти и за изменение на Директива 2001/18/ЕО (ОВ L 268, 18.10.2003), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 1830/2003“ са длъжни да изпълняват изискванията за проследимост и етикетиране на генетично модифицирани храни, ГМО за използване във или като храни и храни, съдържащи съставки, произведени от ГМО, определени в него.

(3) Условието и редът, при които храните могат да носят етикет "БЕЗ ГМО", се определят с наредбата по чл. 19, ал. 7.

(4) Бизнес операторите, които пускат на пазара генетично модифицирана храна, ГМО за използване в или като храна или храна, съдържаща съставки, произведени от ГМО, са длъжни да предоставят на купувачите резултати от лабораторни анализи за това, че храната съдържа, състои се или е произведена от ГМО, както и уникалния идентификатор на ГМО в придружаващите партидата документи или върху етикета на продукта. Резултатите от лабораторните анализи и уникалния идентификатор на ГМО се предоставят на всеки един от следващите етапи от разпространението на храните на пазара, с изключение на крайните потребители по смисъла на чл. 3, т. 6 от Регламент (ЕО) № 1830/2003.

(5) Операторите по ал. 1 са длъжни да имат въведени система и процедури за:

1. съхраняване на информацията по ал. 1;
2. идентифициране на операторите, от които са закупили и на които са продали храните по ал. 1.

(6) Информацията по ал. 1 се съхранява 5 години след реализирането на всяка сделка.

Чл. 86. Бизнес операторите вземат проби с цел да гарантират, че произведените от тях храни са в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1829/2003. Периодичността на вземане на пробите се определя във внедрената добра производствена практика или процедурите, основани на принципите на HACCP.

Чл. 87. Забранява се влагането на продукти и съставки, които се състоят, съдържат или са произведени от ГМО при производството на детски храни.

Раздел V

Храни, облъчени с йонизиращи лъчения

Чл. 88. (1) Облъчването на храните с йонизиращи лъчения се извършва само от лица, регистрирани за извършване на този вид дейност от министъра на здравеопазването или от оправомощен от него заместник-министър.

(2) Облъчването на всеки отделен вид храна се извършва след издаване на отделни разрешения за това от министъра на здравеопазването или от оправомощен от него заместник-министър.

Чл. 89. (1) Облъчване на храни с йонизиращи лъчения се разрешава, когато има основателна технологична необходимост за това, няма опасност за здравето на потребителя и е от полза за крайния потребител.

(2) Облъчването на храни може да бъде използвано само с цел:

1. намаляване опасността от хранителни заболявания чрез унищожаване на патогенни организми;
2. намаляване развалата на храните чрез забавяне или спиране на процесите на гниене и унищожаване на гнилостните микроорганизми;
3. намаляване загубите при съхранение на храните чрез забавяне на зреенето, прорастването или покълването;
4. премахване на организмите, вредни за растенията и за храните от растителен произход.

Чл. 90. (1) За регистрация за извършване на дейност „облъчване на храни с йонизиращи лъчения“ може да кандидатства дееспособно физическо лице или юридическо лице, регистрирано в Република България, което подава до министъра на здравеопазването заявление по образец, което съдържа:

1. име и адрес на физическото лице, съответно наименование, седалище и адрес на управление и код по БУЛСТАТ/ЕИК за лицата, регистрирани в Република България, а за лицата, регистрирани в друга държава - членка на Европейския съюз, или страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство - документ за еквивалентна регистрация, съгласно законодателството на държавата, както и адрес на обекта;
2. данни за регистрационния номер на лицензията за използване на източници на йонизиращи лъчения по чл. 15, ал. 3, т. 2 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия;
3. информация за вида на източника на йонизиращо лъчение;
4. стандартизирани методи за определяне на общата средна погълната доза на полето и в облъчената храна.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага списък на групите храни или ястия, които ще се обработват.

(3) При установяване на непълноти в представените документи по ал. 1 и 2 и/или при необходимост от представяне на допълнителна информация, заявителят се уведомява писмено в срок до 14 дни от подаване на заявлението за срока, в който да отстрани установените непълноти и/или предостави информацията. При неотстраняване на непълнотите в определения срок заявлението не се разглежда.

(4) Министърът на здравеопазването или оправомощено от него лице извършва регистрацията или прави мотивиран отказ за регистрацията в едномесечен срок от постъпване на заявлението, съответно от изтичане на срока по ал. 3.

(5) Изричният или мълчаливият отказ за регистрацията подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Регистрацията за облъчване на храни с йонизиращи лъчения има срок на действие, равен на срока на действие на лицензията по чл. 15, ал. 3, т. 2 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия. За извършената регистрация на лицето се издава удостоверение в срока по ал. 4.

(7) Регистрацията се прекратява при:

1. смърт на физическото лице, съответно заличаване на юридическото лице от Търговския регистър;

2. отнемане, прекратяване или изтичане на срока на лицензията по ал. 1, т. 2;

3. системно нарушаване на изискванията на закона от регистрираното лице;

4. установяване, че регистрираното лице е предоставило неверни сведения, които са послужили като основание за извършване на регистрацията;

5. искане на регистрираното лице.

(8) В случаите на ал. 7, т. 3 и 4, на лицата се налагат и предвидените по този закон административни наказания или имуществени санкции.

(9) За извършената регистрация и издадените удостоверения Министерство на здравеопазването води и поддържа публичен регистър, в който се вписват:

1. данни за лицето;

2. срокът на регистрацията;

3. данните по ал. 1, т. 4;

4. дата и основание за прекратяване на регистрацията.

(10) Министърът на здравеопазването уведомява писмено министъра на земеделието и храните за извършените и прекратените регистрации.

(11) Министърът на здравеопазването съгласувано с министъра на земеделието и храните издава наредба за определяне на видовете храни, които могат да се обработват с йонизиращи лъчения, както и за условията и реда за това.

Чл. 91. Разрешение за облъчване на храна се издава от министъра на здравеопазването или от оправомощен от него заместник-министър за всеки отделен вид храна.

(2) За издаване на разрешение за облъчване на храна бизнес операторът подава заявление до Министерство на здравеопазването. Заявлението съдържа:

1. вида на храната, която ще бъде облъчвана;

2. обекта, в който ще се извърши облъчването;

3. обосновка за необходимостта и целта на облъчването.

(3) Към заявлението по ал. 2 се прилага декларация дали храната или част от нея преди това са били подлагани на облъчване.

(4) Разрешението за облъчване на храна или отказ за това се издава в едномесечен срок от подаване на заявлението.

(5) Министърът на здравеопазването уведомява писмено министъра на земеделието и храните за издадените разрешения за облъчване на храна.

(6) Изричният или мълчалив отказ подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел VI

Пушилни ароматизанти, използвани или предназначени за влагане в или върху храни

Чл. 92. (1) За получаване на разрешение за включване на даден първичен пушилен кондензат или първична катранова фракция в списъка на Европейския съюз по член 6, параграф 1 на Регламент (ЕО) № 2065/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 10 ноември 2003 година относно пушилни ароматизанти, използвани или предназначени за влагане в или върху храни (ОВ L 309, 26.11.2003), наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 2065/2003“, лицето, което желае да ги пусне на пазара, подава писмено заявление до Министерство на земеделието и храните.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа данните по чл. 6, пар. 3 от Регламент (ЕО) № 2065/2003.

(3) В 14-дневен срок от получаване на заявлението Министерството на земеделието и храните уведомява писмено заявителя за това, като посочва датата на получаването му.

(4) Министерството на земеделието и храните незабавно информира и изпраща за становище заявлението по ал. 1, както и всяка друга допълнителна информация, предоставена от заявителя, на Европейския орган по безопасност на храните, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 2065/2003.

Чл. 93. (1) Изменението, временното прекратяване и отнемането на разрешението се извършват по реда на Регламент (ЕО) № 2065/2003.

(2) Разрешението по ал. 1 се подновява на 10-годишен период, като не по-късно от 18 месеца преди изтичането на срока му на валидност лицето, получило разрешението, трябва да изпрати заявление до Европейската комисия. Продължаването на действието на разрешението се извършва по реда, определен в Регламент (ЕО) № 2065/2003.

Раздел VII

Нови храни

Чл. 94. Национален компетентен орган по смисъла на чл. 4 от Регламент (ЕО) № 258/1997 на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 1997 година относно нови храни и нови хранителни съставки, наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 258/1997“, е Министерството на земеделието и храните.

Чл. 95. (1) Бизнес оператор, който желае да пусне на пазара нова храна, подава заявление до Министерство на земеделието и храните и до Европейската комисия, което съдържа информацията, посочена в чл. 6, параграф 1 на Регламент (ЕО) № 258/1997.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага документ за платена такса за извършване на оценка на риска в размер, определен с тарифата по Закона за Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

(3) В срок от 5 работни дни от подаване на заявлението Министерство на земеделието и храните извършва проверка на пълнотата на заявлението и приложените документи и при установени непълноти, уведомява бизнес оператора по ал. 1, като дава срок за отстраняването им.

(4) В срок от 5 работни дни след получаване на заявлението или отстраняване на непълнотите Министерство на земеделието и храните изпраща заявлението и досието до Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

(5) Центърът за оценка на риска по хранителната верига извършва първоначална оценка на заявленията за разрешение за пускане на пазара на нови храни, съгласно изискванията и в срока, определен в чл. 6, параграф 2 - 4 на Регламент (ЕО) № 258/1997.

(6) За извършената оценка Центърът за оценка на риска по хранителната верига изготвя мотивиран доклад със заключение относно съответствието на продукта с изискванията на чл. 3, параграф 1 на Регламент (ЕО) № 258/1997 и го изпраща в срок от 5 работни дни до Министерство на земеделието и храните.

(7) Министерство на земеделието и храните изпраща на Европейската комисия докладът за извършената оценка съгласно изискванията на чл. 6, параграф 4 на Регламент (ЕО) № 258/1997.

Глава четвърта

Хранително банкиране и безвъзмездно предоставяне на храни

Чл. 96. (1) Хранителното банкиране е механизъм за приемане, съхранение и предоставяне на хранителни продукти от юридически лица с нестопанска цел в обществена полза с цел осигуряване на хранително подпомагане на нуждаещи се лица.

(2) Юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза, осъществяващи хранително банкиране управляват обекти за съхранение и дистрибуция на безвъзмездно предоставени хранителни продукти.

(3) Обектите за съхранение и дистрибуция на храни, придобити от лицата по ал. 1 за целите на хранителното банкиране се регистрират по реда на чл. 26 от този закон.

Чл. 97. Изискванията за реда и начина за безвъзмездно предоставяне на храни към лицата по чл. 96, ал. 2, извършването на дейности по хранително подпомагане на нуждаещи се лица, посредством метода за хранително банкиране и контрола върху тази дейност, се определят с наредба на министъра на земеделието и храните.

Глава пета

Официален контрол върху храните

Раздел I

Общи положения

Чл. 98. (1) Официалният контрол върху храните на всички етапи на производство, преработка и дистрибуция, в обхвата на законодателството, изброено в § 1 от Допълнителните разпоредби, с изключение на бутилирани натурални, минерални, изворни и трапезни води, се извършва от Българската агенция по безопасност на храните.

(2) Българската агенция по безопасност на храните осъществява и официален контрол за оценка на съответствието на храните с изискванията на национални, утвърдени или браншови стандарти, когато е заявена претенция за тяхното спазване.

(3) Българската агенция по безопасност на храните осъществява контрол и за съответствие на храните с изискванията на Регламент (ЕО) № 834/2007, Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни, Регламент за изпълнение (ЕС) № 543/2011 на Комисията от 7 юни 2011 г. за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на секторите на плодовете и зеленчуците и на преработените плодове и зеленчуци, съгласно правомощията, дадени и от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз.

Чл. 99. Официалният контрол върху материали и предмети за контакт с храни на всички етапи се осъществява от Българската агенция по безопасност на храните.

Чл. 100. Официалният контрол върху бутилирани натурални, минерални, изворни и трапезни води на всички етапи на производството, преработката и дистрибуцията, включително и в обектите по чл. 75, ал. 1 се извършва от регионалните здравни инспекции към Министерство на здравеопазването.

Чл. 101. Официалният контрол върху храните на всички етапи се извършва съгласно изискванията на Закона за хранителната верига.

Чл. 102. За извършване на дейност по този закон и се събират такси в размер, определен с тарифи на Министерския съвет.

Чл. 103. (1) Производството на храни по национални стандарти - БДС се извършва след издаване на удостоверение от министъра на земеделието и храните за съответствие на храните с качествата и характеристиките, заложиени в съответния национален стандарт – БДС.

(2) Министерство на земеделието и храните води и поддържа публичен регистър на издадените удостоверения по ал. 1.

Чл. 104. Министърът на земеделието и храните обезсилва издадените по чл. 103, ал. 1 удостоверения в случаи на системни нарушения/несъответствия на храните с качествата

и характеристиките на географското означение, установени с националните стандарти - БДС.

Чл. 105. (1) Производството на храни по утвърдени и браншови стандарти и обозначени за съответствие с тях, се извършва по процедури, утвърдени от Българската агенция по безопасност на храните.

(2) Българската агенция по безопасност на храните води и поддържа публичен регистър на бизнес операторите, които произвеждат храни по утвърдени и браншови стандарти.

Раздел II

Национални референтни лаборатории

Чл. 106. Определянето на официалните лаборатории, в които се извършва анализ на проби храни, взети за целите на официалния контрол и на националните референтни лаборатории за изпитване на храни се осъществява съгласно чл. 50 и чл. 51 от Закона за хранителната верига.

Чл. 107. Условието и редът за вземане на проби от храни и изискванията към методите за анализ, използвани за целите на официалния контрол, се определят с наредби на министъра на земеделието и храните и министъра на здравеопазването, в случаите, когато няма пряко приложимо законодателство на Европейския съюз.

Чл. 108. (1) Бизнес операторите гарантират безопасността на храните, включително с доказателства от лабораторни изпитвания на проби, съгласно програмите си за самоконтрол по чл. 13.

(2) Взетите проби от бизнес операторите за целите на самоконтрола, могат да бъдат изследвани в лаборатории, които не са акредитирани съгласно БДС EN ISO/IEC 17025.

Глава шеста

Въвеждане в Европейския съюз и износ на храни

Чл. 109. (1) Въвеждането в Европейския съюз на пратки храни се осъществява в съответствие с изискванията на Глава трета, Раздел II от Закона за хранителната верига.

(2) При въвеждане на храни, съдържащи или състоящи се от ГМО, вносителят задължително представя информацията в придружаващите партидата документи за вида и количественото съдържание на ГМО.

Чл. 110. (1) Българската агенция по безопасност на храните издава сертификат за износ на храни от неживотински произход и материали и предмети за контакт с храни по искане на износителя, ако страната за която се изнасят храните изисква това.

(2) Редът и начинът за издаване на сертификати по ал. 1, се определят с процедура, утвърдена от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

Чл. 111. (1) Въвеждане на бутилирани натурални минерални и изворни води се извършва по реда на чл. 72.

(2) Министерство на здравеопазването издава здравен сертификат за износ на бутилирани води, предназначени за питейни цели по реда на чл. 37, ал. 8 от Закона за здравето.

Глава седма

Раздел I

Национален съвет по храните

Чл. 112. (1) Създава се Национален съвет по храните (Национален съвет) като постоянен консултативен орган към министъра на земеделието и храните, който координира държавната политика в сектор храни, за гарантиране на устойчивото му развитие.

(2) В състава на Националния съвет влизат:

1. министърът на земеделието и храните;
2. министърът на здравеопазването;
3. министърът на икономиката;
4. министърът на околната среда и водите,
5. министърът на труда и социалната политика,
6. министърът на образованието и науката,
7. изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните;
8. директорът на Центъра за оценка на риска по хранителната верига;
9. председателят на Националното сдружение на общините;
10. представител на ректорите на Тракийския университет, Лесотехническият университет и Университета по хранителни технологии;
11. по един представител на представителните сдружения за защита на потребителите.

(3) В състава на Националния съвет се включва и по един представител на браншовите организации в секторите по класификация на икономическите дейности (КИД) както следва:

1. код 10.1 - Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия;
2. код 10.2 - Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия;

3. код 10.3 - Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия;
4. код 10.4 - Производство на растителни и животински масла и мазнини;
5. код 10.5 - Производство на мляко и млечни продукти;
6. код 10.6 - Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти;
7. код 10.7 - Производство на хлебни и тестени изделия;
8. код 10.8 - Производство на други хранителни продукти (захар, какао, шоколадови и захарни изделия, преработени чай и кафе, хранителни подправки и овкусители, диетични храни, хранителни добавки и т.н.);
9. код 10.12 - Производство и преработка на месо от домашни птици
10. код 11.0 - 11.01, 11.02, 11.03 и 11.04 - Производство на напитки (спиртни напитки, вина от грозде, други ферментирани напитки и т.н.);
11. код 11.05 и 11.06 - Производство на пиво и производство на малц;
12. код 11.07 - Производство на безалкохолни напитки, минерални и други бутилирани води;
13. код 47.2 - Търговия на дребно в специализирани магазини с хранителни стоки и напитки;
14. код 56.1. и 56.2 - Ресторанти и заведения за бързо обслужване; услуги по приготвяне и доставяне на храна.

(4) Изпълнителният директор на Националната агенция по приходите, директорът на Агенция Митници, изпълнителният директор на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средни предприятия, председателят на националния статистически институт, Председателят на Комисията за защита на потребителите, директорът на Националния център за обществено здраве и анализи, Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури имат право на участие в Националния съвет със съвещателен глас при обсъждане на въпроси от тяхната компетентност.

(5) Всеки от членовете на Националния съвет може да делегира задължението си за участие в заседанията му посредством изрично пълномощно.

(6) Националният съвет се председателства от министъра на земеделието и храните, който определя със заповед състава му по ал. 3 и ал. 4. Съветът избира двама заместник-председатели, от които единият е представител на браншовите организации.

(7) Браншови организации, които не попадат в секторите по ал. 2, но удостоверят пред министерството на земеделието и храните съответствие с критериите по чл. 114, ал. 1, т. 2 и т. 3, имат правото да бъдат канени на заседания на Националния съвет със съвещателен глас. Те са задължени да спазват изискванията на чл. 114, ал. 2 и 3.

(8) Организацията и дейността на Националния съвет, редът за вземане на решения, кворумът и мнозинството, както и начинът на избор на заместник-председателите се определят с Правилник за дейността на Националния съвет по храните.

(9) Националният съвет приема Правилник за дейността си, който се публикува на електронната страница на Министерството на земеделието и храните.

Чл. 113 Националният съвет по храните има следните функции:

1. прави предложения и консултира провеждането на интегрирана държавна политика в областта на храните;

2. изразява писмено становище относно проекти за нормативни актове на база анализ на оценка на въздействието им. Становището на Националният съвет е неразделна част от всяка законодателна инициатива на Министерския съвет, свързана с производството, преработката и дистрибуцията на храни и/или с въздействие върху дейността на хранителната индустрия;

3. изразява писмено становище по проекти за рамкови позиции и въпроси, поставяни от Европейските институции;

4. утвърждава браншови ръководства за добри производствени, търговски и хигиенни практики и за въвеждане, прилагане и поддържане на постоянна процедура или процедури, основаващи се на принципите на системата за анализ на опасностите и критични контролни точки (НАССР) при производството, преработката и дистрибуцията на храни.

5. Приема ежегоден доклад за състоянието на сектора, включващ предложения за мерки за провеждане на интегрирана държавна политика;

6. Консултира изготвянето на национални политики за:

а) безопасен, здравословен начин на живот и балансирано хранене;

б) детско/младежко образование в подкрепа на активния и здравословен начин на живот;

в) привличане на млади специалисти и укрепване компетенциите на заетите в сектора;

г) подобряване информираността на потребителите;

д) насърчава реализацията на храни.

7. изразява становище по годишния аграрен доклад, по единния многогодишен национален контролен план, в частта отнасяща се за храните, и по доклада за здравословното хранене и диетика, преди тяхното приемане.

Чл. 114. (1) За участие в Националният съвет се допуска браншова организация, която отговаря кумулативно на следните критерии:

1. представлява поне 50% от обема или стойността на продукцията, на търговията или на преработката на съответния продукт или продукти в секторите по КИД;

2. е регистрирана преди поне три години или е универсален правопреемник или сдружение, в което участват браншови организации, регистрирани преди поне три години;

3. поддържа публичен уебсайт и е член на национално представителна работодателска организация и на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество „Хранително вкусова промишленост“ към министъра на икономиката.

(2) Браншовите организации, които са членове на Националния съвет доказват съответствие с критериите по ал. 1 на всеки две години.

(3) Браншова организация, член на Националния съвет, която членува в европейска браншова организация в съответния сектор, доказва съответствието си с критериите по ал. 1 веднъж на всеки 5 години.

(4) Браншовите организации, които отговарят на критериите по ал. 1 са национално представителни и се вписват в публичен регистър на Министерство на земеделието и храните.

Раздел II

Браншови организации на производители и/или дистрибутори на храни

Чл. 115. (1) Браншови организации на производители и/или дистрибутори на храни се учредяват по инициатива на производители и/или на дистрибутори в съответния сектор, регистрират се по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по реда на друг специален закон и осъществяват своята дейност при спазване на изискванията на действащото законодателство, устава и вътрешните правила на организациите.

(2) Браншовите организации предоставят писмено до министерството на земеделието и храните удостоверение за актуално състояние, списък на своите членове и доказателства за съответствие с критериите по чл. 114, ал. 1, т. 3.

Чл. 116. Браншовите организации на производители и дистрибутори на храни имат право да:

1. участват в разработването на стратегии, анализи, програми и становища за развитие на съответния бранш и да съдействат за тяхното изпълнение;

2. информират компетентните органи за извършени нарушения при производството и/или дистрибуцията на храни и получават информация за предприетите действия;

3. дават становища при изготвянето на нормативни актове с отношение към съответния бранш или дават становища по проекти на такива актове;

4. разработват браншови стандарти за групите храни от съответния сектор и ги предоставят в Министерството на земеделието и храните за разглеждане и утвърждаване от Националния съвет;

5. предоставят информация във връзка с разработването на позиции за участие в заседанията на работните групи на Европейската комисия и работните групи и комитети на Съвета на Европейския съюз.

Раздел III

Помирителна комисия

Чл. 117. (1) Към министъра на земеделието и храните се създава помирителна комисия, която съдейства за извънсъдебно разрешаване на спорове между производители и търговци на храни, включително и за спазването на добрите практики и неприлагането на нелоялни търговски практики.

(2) Помирителната комисия осъществява дейността си по правилник, издаден от министъра на земеделието и храните.

(3) Производството пред помирителната комисия е безплатно.

Чл. 118. (1) Помирителната комисия се състои от председател, определен със заповед на министъра на земеделието и храните, и членове - лица, предложени от професионалните организации на производителите на храни и браншовите организации на търговците на храни, представени в Националния съвет. Списъкът с предложените членове се одобрява от министъра на земеделието и храните.

(2) За председател на помирителната комисия се избира лице, което има висше юридическо образование и юридически стаж не по-малко от 10 години.

(3) Членовете на помирителната комисия са специалисти в бранш, свързан с веригата за предлагане на храни, и имат висше юридическо или икономическо образование.

(4) Помирителната комисия провежда помирително производство в тричленен състав, състоящ се от председателя и двама членове, които се избират от списъка по ал. 1 от всяка от страните по спора.

(5) Помирителното производство може да се проведе от председателя или само от един член на помирителната комисия, в случай че страните по спора са постигнали писмено съгласие за това.

(6) Не може да участва в помирителното производство член на комисията:

1. който е съпруг или се намира във фактическо съжителство, или е роднина по права, сребрена линия до четвърта степен или по сватовство до трета степен с някоя от страните по спора;

2. който е бил представител или пълномощник на страна по спора;

3. който е бил в трудово или гражданско правоотношение с някоя от страните по спора през последните три години;

4. за който съществуват други обстоятелства, пораждащи основателно съмнение в неговата безпристрастност.

(7) Председателят или член на комисията е длъжен да си направи отвод, ако е налице обстоятелство по ал. 6.

(8) Председателят и членовете на комисията подписват декларация, че не са налице обстоятелствата по ал. 6 за всяка процедура, в която участват, и я предоставят на страните по спора.

(9) Всяка от страните по спора има право да поиска отстраняване на председателя или член на комисията, ако е налице обстоятелство по ал. 6.

(10) Председателят и членовете на комисията нямат право да разгласяват сведения, които са им станали известни във връзка с изпълнението на задълженията им.

Чл. 119. (1) Помирителното производство се образува въз основа на писмено възражение от производител или търговец на храни по смисъла на този закон.

(2) Във възражението се посочват фактите и обстоятелствата по спора, конкретните искания, както и избраният член на помирителната комисия от списъка по чл. 118, ал. 1. Към възражението се прилагат всички документи, необходими за изясняване предмета на спора.

(3) Не се разглеждат анонимни възражения, възражения по спор, за който има приключило помирително производство на помирителната комисия или спорът е отнесен за решаване пред съдебен орган.

(4) Приключило помирително производство може да се преразгледа, ако се отнася до нови факти и обстоятелства и спорът не е отнесен за решаване от съдебен орган или е във връзка с изпълнението на постигнато споразумение между страните по спора.

(5) Ако възражението е непълно или неясно или липсват достатъчно документи, помирителната комисия оставя възражението без движение, информира подателя и определя 14-дневен срок за отстраняване на недостатъка.

(6) Възражението се изпраща на засегнатите лица, които в 14-дневен срок представят становища и доказателства.

(7) В едномесечен срок от образуване на помирителното производство председателят на комисията определя ден, час и място за провеждане на заседанието и изпраща покана за участие до страните по спора.

Чл. 120. (1) Помирителната комисия разглежда спора в открито заседание, като при необходимост може да поиска от страните допълнителни документи, информация или доказателства.

(2) За изясняване на спора помирителната комисия може да назначи вещо лице.

Чл. 121. (1) Помирителното производство завършва със сключване на писмено споразумение между страните. Споразумението се изготвя от комисията в тримесечен срок от образуването на помирителното производство и се предоставя на страните по спора.

(2) Страните по спора сключват споразумението в 10-дневен срок от предоставянето му.

(3) В случай че в срока по ал. 1 помирителната комисия не е представила писмено споразумение или споразумението не е прието от страните по спора, производството се прекратява.

Глава осма

Административнонаказателни разпоредби

Чл. 122. (1) Наказва се с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, който:

1. наруши забраната по чл. 5;
2. извършва дейност без да е вписано в регистрите по чл. 28, ал. 1, чл. 33, ал. 1, чл. 38, ал. 1 и 47, ал. 1;
3. е вписано в регистрите по чл. 28, ал. 1 и чл. 33, ал. 1, но осъществява дейност или произвежда, преработва и дистрибутира групи и подгрупи храни, които не са разрешени за обекта или за бизнес оператора или не са посочени в удостоверението за одобрение;
4. пуска на пазара бутилирани натурални, минерални, изворни и трапезни води в нарушение на чл. 72.
5. извършва облъчване на храни с йонизиращи лъчения в нарушение на чл. 88;
6. пуска на пазара или използва неразрешени субстанции при производство на материали и предмети за контакт с храни;
7. опакова храни в опаковки, които пренасят в храната свои съставни части в количества, представляващи опасност за човешкото здраве, водещи до неприемливи промени в състава на храната или до влошаване на органолептичните ѝ характеристики;
8. пуска на пазара или използва неразрешени първични пушилни кондензати и първични катранови фракции във или върху храни или при производството на извлечени пушилни ароматизанти;
9. използва добавки, ароматизанти и разтворители, които не са разрешени, при производството на храни или са в количества по-високи от определените по Регламент № 1333/2008 относно добавките в храните;
10. произвежда и продава нова храна или нова хранителна съставка, генетично модифицирана храна, ГМО за използване във или като храна или храна, съдържаща съставки, произведени от ГМО, в нарушение на закона;
11. пуска за първи път на пазара в Република България храни по Регламент № 609/2013 относно храните, предназначени за кърмачета и малки деца, храните за специални медицински цели и заместителите на целодневния хранителен прием за регулиране на телесното тегло, в нарушение на чл. 76.

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от бизнес оператор, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 4000 до 6000 лв.

Чл. 123. (1) Наказва се с глоба или имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, който:

1. пуска за първи път на пазара в Република България хранителни добавки и храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване, в нарушение на изискванията на чл. 79;

2. произвежда и доставя директно малки количества суровини и храни от животински произход в нарушение на чл. 37-39;

3. пуска на пазара или използва неразрешени първични пушилни кондензати и първични катранови фракции във или върху храни или при производството на извлечени пушилни ароматизанти, в нарушение на чл. 92;

4. използва генерични обозначения на храни в нарушение на изискванията на Регламент (ЕС) № 907/2013 на Комисията от 20 септември 2013 година за определяне на правила относно заявленията във връзка с използването на генерични обозначения (наименования) (ОВ L 251, 21.09.2013 г.);

5. наруши забраната по чл. 22;

6. транспортира храни, с превозни средства, които не отговарят на изискванията, определени в приложение II, Глава IV от Регламент (ЕО) № 852/2004 и/или нерегистрирани по този закон превозни средства или не са включени в списъка по чл. 51, ал. 3;

7. допуска извършването на дейност в негов обект от лица, които не са преминали медицински прегледи и/или не притежават съответното образование или квалификация.

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от бизнес оператор, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 124. (1) Наказва се с глоба или имуществена санкция в размер от 500 до 1500 лв. ако не подлежи на по-тежко наказание, който:

1. наруши разпоредби на Регламент № 1169/2011 за предоставянето на информация за храните на потребителите;

2. рекламира и представи храни, използвайки здравни претенции, невключени в списъка по Регламент № 432/2012 на Комисията от 16 май 2012 година за създаване на списък на разрешените здравни претенции за храни, различни от претенциите, които се отнасят до намаляване на риска от заболяване и до развитието и здравето на децата (ОВ L 136, 25.5.2012 г.);

3. съхранява храни в нарушение на изискванията, условията и информацията, посочени от производителя;

4. не прилага и не поддържа постоянна процедура или процедури, основаващи се на принципите на НАССР, съгласно изискванията на чл. 5 на Регламент (ЕО) № 852/2004;

5. не спазва изискванията за проследимост, посочени в чл. 18 от Регламент (ЕО) № 178/2002;

6. не спазва изискванията за поддържане на система за проследимост по Регламент (ЕО) № 1935/2004;

7. промени състава и/или наименованието на пусната на пазара хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване, вписана в регистъра по чл. 12;

8. при осъществяване на дейността си не спазва хигиенните изисквания, определени с наредбата по чл. 11, ал. 2 и в чл. 12 и чл. 13;

9. извършва търговия с храни от разстояние в нарушение на чл. 63 - 65;

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от бизнес оператор, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 1000 до 2500 лв.

Чл. 125. (1) Наказва се с глоба от 2000 до 4000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, който в нарушение на този закон и подзаконовите актове по прилагането му:

1. не изпълни задължение за уведомяване, не осигури достъп, не представи необходимите документи и данни на контролните органи и/или възпрепятства изпълнението на служебните им задължения, включително взимането на проби;

2. не изпълни разпореждане на длъжностно лице, издадено в рамките на неговата компетентност.

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от бизнес оператор, се налага имуществена санкция в размер от 4000 до 6000 лв.

Чл. 126. Наказва се с глоба от 500 до 1500 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание, длъжностно лице, което:

1. не изпълни или изпълни несвоевременно задължения или контролни правомощия, възложени му по този закон, подзаконовите актове по прилагането му, както и решения и предписания, основани на тях;

2. съгласува, одобри или издаде документ в нарушение на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му;

3. не вземе своевременно мерки за предотвратяване и спиране на незаконни дейности или за премахване на последиците от нарушенията;

4. за съгласуване, одобряване или издаване на документи поставя като условия или изисква документи, каквито не се предвиждат с този закон, с подзаконовите актове по прилагането му или с друг нормативен акт;

5. в срок, определен с нормативен акт, не се произнесе по искане за разрешаване, одобряване или издаване на документи или не извърши проверка.

Чл. 127. За други нарушения на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му наказанието е глоба или имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв., ако не е предвидено по-тежко наказание.

Чл. 128. Ако лице извърши повторно нарушение по този закон или подзаконовите актове по прилагането му, след като е имало влязло в сила наказателно постановление, в срок от три години от влизането му в сила, глобата или имуществената санкция е в троен размер.

Чл. 129. За извършени системни нарушения на този закон и на подзаконовите актове по прилагането му, за срок от три години, глобата или имуществената санкция е в петорен размер на най-високата постановена глоба или имуществена санкция.

Чл. 130. При плащане на наложената глоба или имуществена санкция в 7-дневен срок от издаването на наказателното постановление лицето дължи 70 на сто от размера на глобата, съответно на имуществената санкция.

Чл. 131. (1) Нарушенията по закона и подзаконовите актове по прилагането му се установяват с актове на:

1. служители в Българската агенция по безопасност на храните и в областните дирекции по безопасност на храните, осъществяващи официален контрол;

2. служители на Министерството на земеделието и храните, оправомощени от министъра;

3. държавни здравни инспектори, по смисъла на Закона за здравето, осъществяващи официален контрол върху храните.

4. служители на Министерството на здравеопазването, оправомощени от министъра.

(2) Лицата по ал. 1, т. 1 имат право да проверяват пътните превозни средства, превозващи храни на територията на съответната областна дирекция по безопасност на храните, както и право на достъп до всички документи, свързани с управляваното превозно средство и с извършвания превоз.

Чл. 132. Наказателните постановления по закона и подзаконовите актове по прилагането му се издават от:

1. изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните или оправомощено от него лице и директорите на областните дирекции по безопасност на храните - за нарушения, установени от лицата по чл. 131, ал. 1, т. 1;

2. министъра на земеделието и храните или оправомощено от него лице за нарушенията, установени по чл. 131, ал. 1, т. 2;

3. директорите на регионалните здравни инспекции – за нарушения, установени от лицата по чл. 131, ал. 1, т. 3;

4. министъра на здравеопазването или оправомощено от него лице - за нарушенията, установени по чл. 131, ал. 1, т. 4.

Чл. 133. Установяването на нарушенията, съставянето на актове, издаването, обжалването и изпълнението на наказателни постановления, се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Безопасност на храната" е разбирането, че храната няма да причини увреждане на потребителя, когато тя е приготвена и/или консумирана в съответствие с предвидения начин на употреба.

2. „Вид дейност” е отделна операция извършвана върху храните, която попада в обхвата на един от етапите на производство, преработка и дистрибуция, но може да бъде извършвана самостоятелно по време или място.

3. "Груби нарушения" са нарушения на изискванията на този закон или нормативните актове по прилагането му, довели до непосредствена опасност за здравето на хора, животни, замърсяване на околната среда или до значителни икономически загуби.

4. "Групи храни" са храни, обединени на базата на техния произход и състав, както следва:

а) Мляко, млечни продукти,

б) Млечни аналози - имитиращи продукти, съдържащи в състава си мляко;

в) Месо и месни продукти;

г) Риба, рибни продукти и други морски храни;

д) Яйца и яйчни продукти;

е) Масла и мазнини;

ж) Зърнено-житни храни и храни на зърнено-житна основа;

з) Печива;

и) Варива;

- й) Зеленчуци - сурови, консервирани, замразени, изсушени, ферментирани, зеленчукови сокове;
- к) Плодове - пресни, замразени, изсушени, консервирани, под формата на нектари и плодови сокове, конфитюри, мармалади, желета и компоти;
- л) ядки и маслодайни семена;
- м) захар, захарни и шоколадови изделия, мед, трапезни посладители;
- н) соли, подправки и продукти за подправяне;
- о) безалкохолни напитки;
- п) бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;
- р) пиво;
- с) вино;
- т) високоалкохолни напитки;
- у) кафе, чай, какао;
- ф) консерви;
- х) готови за консумация кулинарни изделия;
- ц) добавки в храните, ензими и ароматизанти;
- ч) хранителни добавки;
- ш) храни със специално предназначение, които поради специфичния си състав или начин на производство ясно се разграничават от храните за нормална консумация;
- щ) други храни – майонези, сосове, сухи супи и бульони, пасти за намазване, мая и др.;

5. "Дистрибуция" означава всеки превоз, доставка или прехвърляне, включително внос, износ или продажба, съхранение и всички други свързани дейности.

6. „Измама с храни“ е съзнателното с цел облага заместване, добавяне, фалшифициране или невярно представяне на храни, хранителни съставки, или опаковки на храни, както и неверни или заблуждаващи потребителите претенции за конкретни храни.

7. "Материали и предмети, предназначени за контакт с храни" са материали и предмети, предназначени да удължат срока на годност, да запазят или подобрят състоянието на опакованите храни. Те са предназначени преднамерено да влагат компоненти, които отделят или поглъщат субстанции във или от опаковани храни или заобикалящата храната среда.

8. „Местни обекти за търговия на дребно" са обекти за търговия на дребно с храни от животински произход, до които се доставят първични продукти по чл. 1, параграф 2, буква „в“ на Регламент (ЕО) № 852/2004 и чл. 1, параграф 3, букви „в“, „г“ и „д“ на Регламент (ЕО) № 853/2004 от животновъдни/земеделски обекти разположени само в същата административна област или в една съседна административна област, на които земеделският стопанин, извършващ доставката е ползвател, наемател или собственик. 8.

9. „Обект“ е всяка единица, в която се извършва предприемаческа дейност, с цел печалба или без печалба, свързана с който и да било етап от производството, преработката и/или дистрибуцията на храни и включва: земя (включително земя под вода) със или без сгради, предприятие, превозно средство (включително лодка, кораб, самолет, железопътен вагон или друго); подвижен, временен, преместваем или открит обект.

10. „Подгрупа храни“ са производни на съответната група храна, обединени на базата на видова принадлежност, идентичност в технологията на производство и/ или условията на съхранение.

11. „Системни нарушения“ са три или повече нарушения на изискванията на този закон и нормативните актове по прилагането му, за които на лицето са наложени административни наказания с влезли в сила наказателни постановления.

12. "Системно възпрепятстване" е създаване на затруднения на контролните органи при осъществяване на дейността им два или повече пъти в рамките на една календарна година.

13. "Трета страна" е държава, която не е членка на Европейските общности.

14. „Търговско наименование” е име или знак, под което бутилираната вода се предлага на пазара, позволяващ идентификацията на икономическия произход на продукта. То може да бъде или да включва търговска марка или географско означение.

15. "Храна за лична консумация" е храна, която не е предназначена да бъде пускана на пазара.

16. „Храни, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване“ са храни със специално предназначение, предназначени за задоволяване на специфичните хранителни потребности на организма при интензивна мускулна дейност, използвани съгласно указанията за употреба на производителя.

17. "Хранителни добавки" са храни, предназначени да допълнят нормалната диета и които представляват концентрирани източници на витамини и минерали или други вещества с хранителен или физиологичен ефект, използвани самостоятелно или в комбинация, които се пускат на пазара в дозирани форми, като капсули, таблетки, хапчета и други подобни, на прах, ампули с течност и други подобни течни или прахообразни форми, предназначени да бъдат приемани в предварително дозирани малки количества.

18. „Храни със специално предназначение“ са храни, които поради специфичния си състав или начин на производство ясно се разграничават от храни за нормална консумация, които съответстват на посочените хранителни цели и които се продават по такъв начин, че да бъде посочено това съответствие.

§ 2. За целите на този закон се прилагат дефинициите, определени в релевантното законодателство на Европейския съюз и в Закона за хранителната верига.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 3. Този закон отменя Закона за храните (Обн. ДВ. бр.90 от 1999г., изм. ДВ. бр.102 от 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 2004г., изм. ДВ. бр.87 от 2005г., изм. ДВ. бр.99 от 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 2006г., изм. ДВ. бр.51 от 2006г., изм. ДВ. бр.55 от 2006г., изм. ДВ. бр.96 от 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 2007г., изм. ДВ. бр.51 от 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 2008г., изм. ДВ. бр.69 от 2008г., изм. ДВ. бр.23 от 2009г., изм. ДВ. бр.41 от 2009г., изм. ДВ. бр.74 от 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 2009г., изм. ДВ. бр.23 от 2010г., изм. ДВ. бр.25 от 2010г., изм. ДВ. бр.59 от 2010г., изм. ДВ. бр.80 от 2010г., изм. ДВ. бр.98 от 2010г., изм. ДВ. бр.8 от 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.54 от 2012г.,

доп. ДВ. бр.77 от 2012г., изм. ДВ. бр.68 от 2013г., доп. ДВ. бр.26 от 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 2015г.).

§ 4. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на разпоредбите на Глава трета, Раздел II „Храни със специално предназначение“, които влизат в сила от 20 юли 2016 г.

§ 5. Министърът на земеделието и храните, министърът на здравеопазването и Министерският съвет издават подзаконовите нормативни актове по прилагането на този закон в шестмесечен срок от влизането му в сила.

§ 6. Министерският съвет приема тарифите по чл. 102 в двумесечен срок от влизане в сила на закона.

§ 7. Започнатите до влизането в сила на закона административни производства и производства по издаване на разрешителни и удостоверения се довършват по досегашния ред.

§ 8. Започнатите до влизането в сила на закона процедури по въвеждане в експлоатация на обекти за производство и търговия с храни, се довършват по досегашния ред.

§ 9. Издадените удостоверения за регистрация съгласно чл. 12 от отменения Закон за храните за обектите, подлежащи на одобрение по чл. 31 от този закон, се преиздават служебно от областните дирекции по безопасност на храните в шестмесечен срок от влизането в сила на закона.

§ 10. Подзаконовите нормативни актове, издадени на основание отменения Закон за храните, запазват действието си, доколкото не противоречат на този закон и до изричното им отменяне.

§ 11. Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните и директорите на регионалните здравни инспекции одобряват образците на документи по този закон в едномесечен срок от влизането му в сила.

§ 12. В Закона за ветеринарномедицинската дейност (Обн. ДВ. бр.87 от 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 2006г., изм. ДВ. бр.55 от 2006г., изм. ДВ. бр.88 от 2006г., изм. ДВ. бр.51 от 2007г., изм. ДВ. бр.84 от 2007г., изм. ДВ. бр.13 от 2008г., изм. ДВ. бр.36 от 2008г., изм. ДВ. бр.100 от 2008г., изм. ДВ. бр.27 от 2009г., изм. ДВ. бр.35 от 2009г., изм. ДВ. бр.74 от 2009г., изм. ДВ. бр.95 от 2009г., изм. ДВ. бр.102 от 2009г., изм. ДВ. бр.25 от 2010г., изм. ДВ. бр.41 от 2010г., изм. ДВ. бр.8 от 2011г., изм. ДВ. бр.92 от 2011г., изм. ДВ. бр.77 от 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.82 2012г., изм. ДВ. бр.97 от 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.7 от 2013г., изм. ДВ. бр.15 от 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.66 от 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.83 от 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.99 от 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.14 от 2016г.) чл. 245 - 249 се отменят.

§ 10. Чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за защита на потребителите (Обн. ДВ. бр.99 от 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 2006г., изм. ДВ. бр.51 от 2006г., изм. ДВ. бр.53 от 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 2006г., изм. ДВ. бр.108 от 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 2008г., изм. ДВ. бр.23 от 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 2009г., изм. ДВ. бр.15 от 2010г., изм. ДВ. бр.18 от 2010г., изм. ДВ. бр.97 от 2010г., изм. ДВ. бр.18 от 2011г., изм. ДВ. бр.38 от 2012г., доп. ДВ. бр.56 от 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.27 от 2013г., изм. ДВ. бр.30 от 2013г., изм. и доп. ДВ.

бр.61 от 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.57 от 2015г., изм. ДВ. бр.60 от 2015г., изм. ДВ. бр.102 от 2015г.) се изменя така:

„2. Контролните органи по закона за храните - по отношение безопасността на храните и материалите и предметите, предназначени за контакт с храни;”.

§ 13. В Закона за марките и географските означения (Обн. ДВ. бр.81 от 1999г., попр. ДВ. бр.82 от 1999г., изм. ДВ. бр.28 от 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 2006г., изм. ДВ. бр.73 от 2006г., изм. ДВ. бр.96 от 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 2010г., изм. ДВ. бр.80 от 2010г., изм. ДВ. бр.54 от 2011г.) се правят следните изменения и допълнения:

Член 58 се изменя така:

„Чл. 58. Вписването на ползвател се отменя:

1. по искане на всеки вписан ползвател, когато по исков ред се установи, че ползвателят използва географското означение за означаване на други стоки или произведените от него стоки не притежават установените качества или особености.
2. по искане на министъра на земеделието и храните, на основание издадена от него заповед по чл. 104 от Закона за храните.“

Релевантни актове от Европейското законодателство

Директива 2002/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 10 юни 2002 година за сближаване на законодателствата на държавите-членки по отношение на добавките към храни (ОВ L 183, 12.7.2002)

Директива 1999/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 февруари 1999 година за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно храните и хранителните съставки, които са обработени с йонизиращо лъчение (ОВ L 066, 13.3.1999)

Директива 2009/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 година относно експлоатацията и предлагането на пазара на натурални минерални води (Преработена) (ОВ L 164, 26.6.2009)

Директива 2003/40/ЕО на Комисията от 16 май 2003 година за установяване на списъка, границите на концентрация и изискванията към етикетването за съставките на натуралните минерални води и условията за употреба на обогатен с озон въздух за обработката на натурални минерални води и на изворни води (ОВ L 126, 22.5.2003)

Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 031, 1.2.2002)

Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието

със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните (ОВ L 165, 30.4.2004)

Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно хигиената на храните (ОВ L 139, 30.4.2004)

Регламент (ЕО) № 853/2004 на Европейския Парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно определяне на специфични хигиенни правила за храните от животински произход (ОВ L 139, 30.4.2004)

Регламент (ЕО) № 854/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за определяне на специфичните правила за организирането на официален контрол върху продуктите от животински произход, предназначени за човешка консумация (ОВ L 139, 30.4.2004)

Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 1997 година относно нови храни и нови хранителни съставки (ОВ L 043, 14.2.1997)

Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно генетично модифицираните храни и фуражи (ОВ L 268, 18.10.2003)

Регламент (ЕО) № 1830/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 година относно проследяването и етикирането на ГМО и проследяването на храни и фуражи от генетично модифицирани продукти и за изменение на Директива 2001/18/ЕО (ОВ L 268, 18.10.2003)

Регламент (ЕО) № 641/2004 на Комисията от 6 април 2004 година за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета относно заявлението за разрешение за нови генетично модифицирани храни и фуражи, нотификацията на съществуващи продукти, инцидентното или технически неизбежното наличие на генетично модифициран материал, който е бил предмет на оценяване на съществуващия риск и е получил благоприятно становище (ОВ, L 102, 7.4.2004)

Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 22.11.2011)

Регламент (ЕО) № 2065/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 10 ноември 2003 година относно пушилни ароматизанти, използвани или предназначени за влагане в или върху храни (ОВ L 309, 26.11.2003)

Регламент за изпълнение (ЕС) № 1321/2013 на Комисията от 10 декември 2013 година за съставяне на списък на Съюза на първичните продукти за пушилни ароматизанти, разрешени за използване като такива във или върху храни и/или за производство на производни пушилни ароматизанти (ОВ L 333, 12.12.2013)

Регламент (ЕО) № 1935/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, и за отмяна на Директиви 80/590/ЕИО и 89/109/ЕИО (ОВ L 338, 13.11.2004)

Регламент (ЕО) № 2023/2006 на Комисията от 22 декември 2006 година относно добра производствена практика за материали и предмети, предназначени за контакт с храни (ОВ, L 384, 29.12.2006)

Регламент (ЕО) № 1331/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година за установяване на обща разрешителна процедура за добавките в храните, ензимите в храните и ароматизантите в храните (ОВ L 354, 31.12.2008)

Регламент (ЕО) № 1332/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно ензимите в храните и за изменение на Директива 83/417/ЕИО на Съвета, Регламент (ЕО) № 1493/1999 на Съвета, Директива 2000/13/ЕО, Директива 2001/112/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 31.12.2008)

Регламент (ЕО) № 1333/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно добавките в храните (ОВ L 354, 31.12.2008)

Регламент (ЕО) № 1334/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно ароматизантите и определени хранителни съставки с ароматични свойства за влагане във или върху храни и за изменение на Регламент (ЕИО) № 1601/91 на Съвета, регламенти (ЕО) № 2232/96 и (ЕО) № 110/2008 и Директива 2000/13/ЕО (ОВ L 354, 31.12.2008)

Регламент (ЕО) № 1881/2006 на Комисията от 19 декември 2006 година за определяне на максимално допустимите количествана някои замърсители в храните

Регламент (ЕО) № 258/1997 на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 1997 година относно нови храни и нови хранителни съставки

Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година относно хранителни и здравни претенции за храните

Регламент (ЕО) № 907/2013 на Комисията от 20 септември 2013 година за определяне на правила относно заявленията във връзка с използването на генерични обозначения (наименования)

Регламент (ЕС) № 609/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 година относно храните, предназначени за кърмачета и малки деца, храните за специални медицински цели и заместителите на целодневния хранителен прием за регулиране на телесното тегло и за отмяна на Директива 92/52/ЕИО на Съвета, директиви 96/8/ЕО, 1999/21/ЕО, 2006/125/ЕО и 2006/141/ЕО на Комисията, Директива 2009/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и регламенти (ЕО) № 41/2009 и (ЕО) № 953/2009 на Комисията (ОВ L 181, 29.6.2013)

Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 година относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 070, 16.3.2005)

Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета от 28 юни 2007 година относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 2092/91.

М О Т И В И

към проекта на Закон за храните

С проекта на Закон за храните **се цели** опростяване на правната рамка, законодателството да бъде рационализирано и приведено в пълно съответствие с правото на Европейския съюз, ще бъдат идентифицирани и премахнати несъответствията и ненужните повторения между националното и европейското законодателство, а противоречивите правила ще бъдат коригирани.

В новия закон се регламентирани общите и специфичните изисквания към храните, които се пускат на пазара и изискванията към бизнес операторите от хранителния сектор. Определени са: условията и реда за извършване на дейности по хранително банкиране и дарения с храни, регистрацията на транспортните средства за превоз на храни от неживотински произход, процедурите за регистрация/одобрение на обекти за производство и търговия с храни, условията и реда за пускане на пазара в Република България за първи път на храни със специално предназначение и хранителни добавки, изискванията при търговия с храни от разстояние. Създава се Национален съвет по храните, който ще е постоянен консултативен орган, координиращ държавната политика в сектор храни, с включени представители на всички заинтересовани страни.

С проекта се определят компетентните органи на национално ниво и условията за осъществяване на официален контрол върху храните - Българска агенция по безопасност на храните и Регионалните здравни инспекции към Министерство на здравеопазването (само за минерални и изворни води). Така ще се гарантира прилагането на унифицирани процедури при осъществяване на официален контрол върху храните и ще се постигне осъществяване на координиран контрол за съответствие с изискванията на европейското право и българското законодателство в тази област.

Проектът предвижда въвеждане на процедури за регистрация или одобрение на обекти за производство, преработка и дистрибуция на храни.

С проекта се определят условията за въвеждане в Европейския съюз и износ на храни. Предвижда се повишаване на санкциите, налагани за нарушение на разпоредбите на законодателството по безопасност на храните, с цел повишаване ефективността на контрола на изпълнението им. Практиката на контролиращия орган в момента показва, че размерът на налаганите санкции върху производителите и търговците на храни не е достатъчен поради степента на опасност, която се създава при извършване на съответното нарушение. Това води до потенциална и реална опасност за живота и здравето на хората. Действащите в момента санкции са въведени за първи път през 1999 г., след което няколкократно изменени през годините, но размерът им не е съразмерен с опасността, до която води съответното нарушение.

Съгласно европейското законодателство, санкциите налагани от компетентния орган при неспазване на нормативните изисквания трябва да бъдат ефективни, съответни на нарушението и да имат възпиращ ефект. С цел да се избегнат ситуации, водещи да застрашаване живота и здравето на населението се налага увеличаване на административните санкции.

С реализирането на настоящия законопроект ще бъдат **постигнати следните резултати** :

- опростяване на правната рамка;
- пълно съответствие със законодателството на Европейския съюз;
- гарантиране прилагането на унифицирани процедури и постигне осъществяването на координиран контрол за съответствие с изискванията на европейското право и българското законодателство по цялата хранителна верига.

С постигането на посочените резултати ще се повиши ефективността на официалния контрол върху безопасността на храните и повишаване сигурността на потребителите.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

БОЙКО БОРИСОВ